

Verksamhetsrapport delår 1 2021

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Målanalys	3
1.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	3
1.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	13
1.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	22
1.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	24
1.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.....	27
2 Uppföljning av politiska uppdrag	28
2.1 Utbildningsnämnden uppdras att intensifiera arbetet med att minska gruppstorlekarna i förskolan. Exempelvis ska andelen årsarbetare per barn öka.	28
2.2 Utbildningsnämnden uppdras att påskynda arbetet med att anställa fler kompetenser i alla skolformer och att utveckla organisation och arbetssätt. Fokus ska ligga på att öka elevers måluppfyllelse och på deras rätt till undervisning av legitimerade lärare och på att förbättra lärares arbetsmiljö. En tydlig plan för genomförande ska tas fram. Finansiering sker via ordinarie budget med tillägg från den statliga ” skolmiljarden”	29
2.3 Utbildningsnämnden uppdras att satsa mer på svenska språket i såväl förskolan och grundskolan.	30
2.4 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga och vidta åtgärder för att öka närvaron i skolan och tidigt upptäcka elever i riskzonen för problematisk skolfrånvaro. Samverkan ska ske med Socialnämnden och Region Gävleborg	31
3 Uppföljning av privata utförare	32
4 Resultat och investeringar	32
4.1 Covid-19	34
4.2 Kommunplan 2021.....	35
5 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	35
6 För verksamheten viktiga nyckeltal	35

1 Målanalys

1.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Nämndens verksamheter

Pedagogisk omsorg

Årets föräldraenkät visar att föräldrar med barn i pedagogisk omsorg är mycket nöjda med verksamheten. Resultatet har försämrats något jämfört med enkäten som genomfördes 2020. I år finns fler svar från vårdnadshavare i den fristående pedagogiska omsorgen. Skillnaden i nöjdhet mellan grupperna är mycket liten.

Enkätresultatet visar att andelen barn med annat modersmål än svenska är högre inom den fristående verksamheten. Det finns även en skillnad i hur många timmar som barnen finns i familjedaghemmet. En högre andel barn i den kommunala verksamheten vistas mer än 31 timmar i snitt per vecka på familjedaghemmet.

Enligt vårdnadshavarna är det storleken på verksamheten som varit den viktigaste orsaken till att de valde ett familjedaghem. Här finns ingen skillnad mellan vårdnadshavare med barn inom den kommunala och den fristående verksamheten. På en punkt skiljer sig grupperna vårdnadshavare åt. De med barn inom den fristående verksamheten har i betydligt högre grad uppgett att de gått på rekommendation från andra vårdnadshavare vid valet av familjedaghem.

Resultatet ligger även i år mycket högt på flera av frågeområden och det kan därför vara svårt att ytterligare förbättra dessa. Det finns dock fortfarande en möjlig utvecklingspotential inom följande områden.

- Barns inflytande över den dagliga verksamheten
- Information om verksamhetens mål och arbete
- Erbjudna utvecklingssamtal varje år

Förskola

Kraftigt förbättrade resultat

Huvudmannen, rektorn och förskolans medarbetare ska systematiskt och kontinuerligt dokumentera, följa upp, utvärdera och analysera resultaten i utbildningen. För att stödja ett systematiskt arbete pågår ett arbete för att sammanställa och visualisera de data som finns för förskolan. Det handlar i första hand om personal- och gruppdata, närvaro/frånvaro samt enkätresultat. Diskussioner pågår för hur även andra data skulle kunna följas upp och sammanställas. I förskolan följer man upp och värderar vilka förutsättningar barn får för sin utveckling och lärande, inte barnens utveckling. Det innebär att det ofta handlar om olika former av självvärderingar eller observationer.

Samtliga rektorer har fått i uppdrag att efterfråga resultatet från det kartläggningsmaterial som eleverna gör i förskoleklassen. På så sätt får förskolan inom respektive område en återkoppling på hur nivån ligger hos eleverna inom språkutveckling och matematik. Återkopplingen blir viktig för att få fatt på de delar som är utvecklingsbara på individ/gruppnivå. Förskolan har då möjlighet att analysera det inre arbete och fortsätta utveckla verksamheten för att stödja barnens kunskapsutveckling på bästa sätt.

För att kunna följa förutsättningarna för barnens utveckling i matematik infördes en indikator "Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling". Förskolorna gör en kommenterad självskattning genom att i Stratsys ta ställning till påståendet "I vår förskola utmanar och stimulerar vi barnens utveckling i matematik". Alternativen är Instämmer helt, Instämmer till stor del, Instämmer delvis, Instämmer inte alls. Värdet på indikatorn utgörs av andelen förskolor som instämmer helt eller till stor del. Värdet i den första mätningen var 70 procent vilket är grunden till årets målvärde.

Förutom att vara del av Skolverkets satsning Nyanländas lärande, har ytterligare

språkutvecklingsarbete genomförts inom förskolan. Ett arbete med språklådor startade på en mångkulturell förskola utifrån att resultaten i årskurs 3 visade på stora skillnader i läsförmåga och språkförståelse, detta trots stora satsningar på framför allt läsning under flera år i förskola och skolan i Sätra. Projektet, som drivits tillsammans med högskolan i Gävle, har givit ett gott resultat inom språk och kommunikation, arbets sättet sprids nu till övriga förskoleområden. Ett material har utvecklats av förskolans egna tal-, språk- och specialpedagoger. Materialet bygger på forskning och innehåller inspirerande böcker, bilder, spel samt lärarhandledning. Materialet finns tillgängligt på ett flertal språk och bygger på en språkutvecklingstrappa med grundläggande grammatik, ordförrådsbygge och samspele/samtalsträning. Pedagogerna utbildas och stöds i undervisning i svenska på ett systematiskt sätt. Arbetet har pågått under några år och mottagande förskoleklass har återkopplat till förskolan att barnen är bra rustade vad gäller den språkliga utvecklingen. Utveckling av digitala verktyg inom språkutveckling har gjorts via ett antal program som även möjliggör översättningar av sagor och barnens egna berättelser. Förskolan undersöker möjligheten till att vårdnadshavare skulle kunna få tillgång till programmet via egna licenser.

Projektet "Kamerans ABC (Valbo förskoleområde) – barn som producenter" handlar om demokratiutveckling för yngre barn, att öva på sin förmåga att uttrycka sig konstnärligt och kreativt, men också hur barnen kan förstå mediala uttryck och dess förutsättningar. Samarbete mellan Utbildning Gävle och region Gävleborg. Språket utvecklas genom att ge barn möjlighet att sätta ord på sina tankar, reflektera samt lyssna på andra. Det finns tidiga indikationer på effekter i förskoleklass. Projektet utökas till samtliga förskoleområden från hösten 2021.

I Sörby förskoleområde har under våren ett projekt startat med språklig mångfald i estetiska läroprocesser. Barnen ska få möjlighet att möta många estetiska uttryckssätt samt utveckla språk och kommunikation. De konstnärliga uttryckssätten kombineras med digitala verktyg, med bygg- och konstruktionsmaterial, med alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) och språklig mångfald.

Förskoleenkäten 2021

Svarsfrekvens baseras på andel svar av totalt antal inskrivna barn i Gävle kommun för respektive verksamhet. I kommunal förskola är svarsfrekvensen år 2021 62,9 procent och i fristående förskolan är svarsfrekvensen år 2021 30,1 procent. För de kommunala förskolorna är svarsfrekvensen något lägre än föregående år. För de fristående förskolorna försämrades svarsfrekvensen kraftigt förra året (2020), årets svarsfrekvens är något högre men fortfarande betydligt lägre jämfört med 2019.

Svarsfrekvensen på förskolans enkät som helhet får betraktas som tillfredsställande. Utifrån ett likvärdighetsperspektiv utgör den stora skillnaden i svarsfrekvens mellan olika förskoleområden och förskolor ett problem. Det visar sig att tillgången på e-postadresser till vårdnadshavarna är mycket viktigt för att uppnå en hög svarsfrekvens. En annan bidragande orsak till hög svarsfrekvens är vilka riktade insatser som genomförts på förskolorna för att informera om enkäten. För att bibehålla en bra svarsfrekvens är det även viktigt att förskolans resultat återkopplas till vårdnadshavarna. Det motiverar vårdnadshavarna att svara även nästa gång. I förskolan finns inte så mycket statistik som kan användas i det systematiska kvalitetsarbetet. Det är därför extra viktigt att samtliga förskolor kan få ett eget underlag. För att en förskola ska få en egen rapport sammanställd för enkäten behövs en svarsfrekvens som överstiger 40 procent. 14 kommunala förskolorna understiger i år den svarsfrekvensen och har därför ingen egen rapport. Några av förskolorna har under flera års tid inte fått ett eget resultat att analysera och återkoppla till vårdnadshavarna.

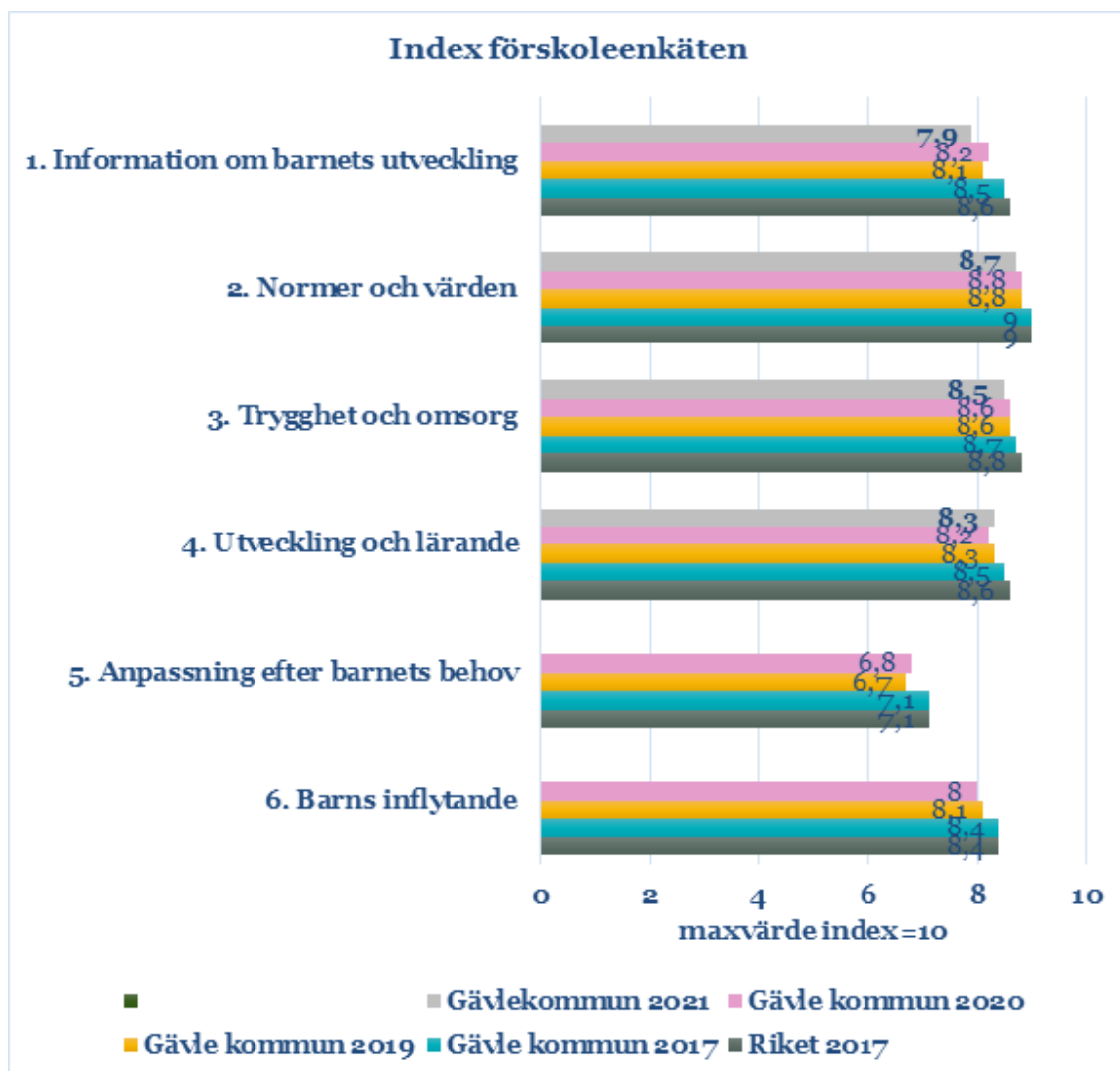
Utveckling av enkätresultatet i förskolan år 2017 - 2021

I diagrammet nedan visas resultat för hur föräldrar med barn i förskolan i Gävle kommun upplever verksamheten utifrån områdena; information om barnets utveckling, normer och värden, trygghets och omsorg, utveckling och lärande, anpassningar efter barnets behov samt barns inflytande.

För områdena anpassningar efter barnets behov och barns inflytande kan i år inget indexvärde tas fram eftersom enkäten omarbetats något i samarbete med förskolans rektorer.

Resultat för år 2017 - 2021 visas i diagrammet som indexvärden. Ett index är ett sammantaget mått på något man vill mäta, exempelvis ett bedömningsområde. Förskoleenkätens indexvärden konstrueras genom att lägga samman tre påståenden. Indexvärdet är medelvärdet för de tre hopslagna påståendena.

Diagram – Resultat per frågeområde, Gävle total år 2017 - 2021

Diagrammet ovan visar att föräldrarna upplever att förskolans arbete med normer och värden fungerar bra. Föräldrar upplever i lägre utsträckning nöjdhet med informationen kring barnets utveckling. För två indexområden går ingen jämförelse att göra eftersom index inte går att få fram (se ovan). För ett av områdena är värdet högre och för tre indexområden har värdet sjunkit jämfört med 2020. Resultatet från 2017 är hämtat från enkäten som genomfördes i Skolinspektionens regi.

Resultat utifrån barnets kön

Vårdnadshavare till flickor är genomgående mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar. På ingen av frågorna är vårdnadshavare till pojkar mer positiva. Skillnaderna i resultat mellan könen har ökat jämfört med föregående år. För några frågor är skillnaden större. Skillnaden i nöjdhet mellan vårdnadshavare till flickor och pojkar är störst för följande frågor; "Jag upplever att mitt barn känslomässiga behov tillgodoses på förskolan" och "Jag upplever att mitt barn får den anpassning det behöver på förskola".

Förutom flickor och pojkar har vårdnadshavarna kunnat markera ett tredje svarsalternativ. Den

gruppen är liten men har ökat något jämfört med föregående år, 2,9 procent av vårdnadshavarna har svarat att de inte vill uppge kön. Resultatet i den gruppen avviker kraftigt från resultatet för både flickor och pojkar. För samtliga frågor är resultatet betydligt lägre.

Modersmål

160 vårdnadshavare har använt ett annat språk än svenska när de svarat på enkäten. Det utgör 4,9 procent av samtliga svar. Andelen är betydligt lägre jämfört med föregående år. Det språk som använts av flest svarande är arabiska följt av somaliska och engelska. Andelen som svarat på annat språk än svenska är betydligt lägre än den faktiska andelen vårdnadshavare med annat modersmål.

Analysen av enkätsvaren visar att andelen som svarat på annat språk än svenska är högst för den som fått enkäten via SMS, därefter kommer de som svarat via länken /QR-koden. Klart lägst är andelen som fått inbjudan via e-post.

En jämförelse mellan vårdnadshavare som svarat på svenska och de som svarat på ett annat modersmål visar att på de flesta frågor är skillnaden i nöjdhet liten. De som svarat på svenska är något mer nöjda, 11 av 15 frågor jämfört med 4 av 15 frågor för vårdnadshavare som svarat på annat modersmål.

Svaren på ett par frågor sticker dock ut för vårdnadshavarna med annat modersmål. De är betydligt mer positiva till att de får fortlöpande information om sitt barns tillvaro på förskolan samt tydlig information om hur det går för barnet på förskolan vid utvecklingssamtalet. Det som sticker ut negativt är att vårdnadshavarna med annat modersmål svarar att flickor och pojkar i lägre utsträckning ges samma förutsättningar i förskolan jämfört med vårdnadshavarna som svarat på svenska.

Enkätresultatet visar att vårdnadshavare upplever att den fortlöpande informationen kring barnet kan förbättras

De vårdnadshavare som svarat negativt (svarsalternativen stämmer ganska dåligt/stämmer inte alls) på frågan *"Jag upplever att jag fortlöpande får information om mitt barns tillvaro på förskolan"* har i årets enkät fått en följdfråga. I följdfrågan kan man med egna ord beskriva vad som saknas.

Jämfört med resultatet i enkäten som genomfördes i februari 2020 har andelen som svarat negativt ökat betydligt i år. Försämringen har skett både bland vårdnadshavare inom den kommunala och den fristående förskoleverksamheten.

Sammanlagt har 240 vårdnadshavare med egna ord beskrivit vad som de upplever saknas i informationen från förskolan. Svaren kan kategoriseras i några huvudområden.

1. Pedagogisk information (pedagogiska mål, läroplan osv), aktiviteter som alla barn deltar i på förskolan i pedagogiskt syfte.
2. Vecko-/Månadsbrev med information om vad som ska hända närmaste tiden (aktiviteter)
3. Utvecklingssamtal
4. Daglig information om det enskilda barnet, individuell utveckling och omvårdnad.

Flera vårdnadshavare beskriver pandemin som en bidragande orsak till den försämrade informationen. Det är framför allt den dagliga muntliga informationen som minskat.

Inom den kommunala verksamheten uppger i år en betydligt större andel av vårdnadshavarna att de inte har haft ett utvecklingssamtal. För vårdnadshavarna inom den fristående verksamheten märks inte denna minskning. Det är i år nästan dubbelt så stor andel vårdnadshavare inom den kommunala verksamheten som uppger att de inte har haft utvecklingssamtal jämfört med vårdnadshavare inom den fristående verksamheten.

Hantering av enkäten

Resultatet av enkäten presenteras förutom i delåret även i en intern rapport inom Utbildning Gävle. Resultaten analyseras och insatser görs på samtliga nivåer inom förskolan.

Grundskoleutbildningen

Arbetet med kraftigt förbättrade resultat

I grundskolan är det fortsatt fokus på kraftigt förbättrade resultat och på att ha koll på varje individ. Första veckan i februari gjordes uppföljning av julbetygen i årskurs 7-9 med fokus på årskurs 9. Alla sju skolenheter redovisar koll på varje elev och för de elever som inte är behöriga till ett nationellt program på gymnasiet finns det handlingsplaner. Skolorna använder olika mallar för de individuella planerna, en diskussion har påbörjats om gemensamma underlag. Några skolor beskriver elever vars mående gör att de har svårt att klara av skolarbetet och lyfter vikten av att få till ett väl fungerande samarbete mellan skola, hem och exempelvis socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri (BUP). På någon av skolorna beskrivs elevernas frånvaro som utmaning.

Insatser skolorna beskriver att de vidtagit för att öka måluppfyllelsen:

- skolledare och studie- och yrkesvägledare träffar elever för att motivera och skapa gemensam målbild
- tydliggöra för eleven vilka delar av kunskapskraven i ämnet som de behöver ökad kunskap i, till exempel genom att använda matriser
- utökad undervisningstid som till exempel morgonskola och lovskolor
- elevens val används för att ge mer tid i det ämne eleven behöver stöd i eller för att utmana elever ytterligare
- tvåläraresystem i framför allt engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk
- intensivundervisning i svenska och/eller matematik
- schemaändringar för att ge grupper av elever undervisning i olika ämnen
- läxhjälp både i egen regi och genom stiftelsen Läxhjälp

Ytterligare en uppföljning gjordes med biträdande rektorer och rektorer i årskurs 7-9 och rektorer under vecka 12. Syftet med uppföljningen var att kort stämma av läget utifrån de resultatprognoser som gjordes runt sportlovet samt om insatser som gjorts leder till ökad måluppfyllelse.

Pandemin har medfört att årskurs 7-8 haft delvis distans/fjärrundervisning sedan sportlovet, årskurs 9 har varit på skolan. Distans/fjärrundervisning har påverkat många elever och en diskussion pågår vilka insatser som behöver vidtas kommande läsår för att säkerställa elevernas undervisning. Planeringen påbörjas innan sommaren.

För att ytterligare stärka upp kring eleverna i årskurs 9 erbjöds skolorna att ta in medarbetare från bemanningsföretag. I dagsläget har Stigslundsskolan, Lillhagsskolan och Nynässkolan fått medarbetare från bemanningsföretag. Det handlar bland annat om extra lärare och förstärkning i svenska/svenska som andraspråk, engelska, matematik, men även speciallärare och lärare som kan stödja med läsläsning. Vallbacksskolan har anställt en pensionerad lärare som ska arbeta med läsning och läsinläring. Ytterligare skolor har anmält behov och väntar på matchning.

Biträdande rektorer har vid varje uppföljning fått lämna en prognos på andelen elever i årskurs 9 som ska bli behöriga till ett nationellt program på gymnasiet. Prognoserna påverkas av pandemin, med bland annat ökad frånvaro och effekter av långa tider med fjärr/distansundervisning, men tyder ändå på ett bibehållet eller något ökat resultat till våren.

Nationella prov

I stället för nationella prov kommer skolorna erbjudas bedömningsstöd i årskurs 6, 9 och för kurser på gymnasiet i alla de ämnen som skulle getts som nationella prov 2021. Bedömningsstöden är utformade som prov och ska stödja läraren att göra en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Bedömningsstöden är frivilliga att använda under vårterminen 2021, men får inte genomföras på distans. De nationella proven i årskurs 3 genomförs som vanligt 2021.

Gymnasieutbildningen

Gymnasieskolorna har fortsatt arbetat utifrån det uppföljningssystem som skapats där

skolledare på individnivå följer upp alla elever i årskurs 3 på nationella program, de elever som går på IM-program som beräknas avsluta sina studier detta läsår samt eleverna som tar examen på gymnasiesärskolan. Verksamhetschefen träffar skolledarna två gånger per vecka för avstämningar utifrån pandemin. Förutom de kontinuerliga avstämningarna görs uppföljning av elevernas resultat vid varje program med biträdande rektorer, rektorer och verksamhetschef efter klasskonferenserna en gång per termin. Det är en utökning av antalet träffar som syftar till att tillsammans arbeta mot målet kraftigt förbättrade skolresultat.

Skolledarna och verksamhetschefen gör tillsammans regelbundna SWOT-analyser (analyser som utifrån områdena styrkor, svagheter, hot och möjligheter) av olika delar och arbetsmoment som ett sätt att strukturera utvecklingsarbetet. Det som tydligt framkommer är att bedriva en kvalitativ undervisning under den pågående pandemin kräver engagemang från elever och lärare. Ytterligare fokus på elevernas närvaro och motivation samt på de elever som av någon anledning inte klarar av fjärrstudier på ett tillfredsställande sätt, blir de viktigaste insatserna för att nå kraftigt förbättrade skolresultat. Skolledarna och verksamhetschefen har även förnyat diskussionen om hur de extra resurser som ska avlasta lärarna ska användas. De nya arbetssätten som pandemin medför innebär andra strukturella förutsättningar för lärarna.

De generella åtgärder genomförts som syftar till att huvudsak till att vidmakthålla elevers närvaro och motivation är:

- Mentor tar enskilt kontakt med en elev så fort en elev inte deltar i en lektion.
- Mentor tar enskilt kontakt med en elev eller vars kunskapsprogression inom en kurs försämras.
- Studie- och yrkesvägledare söker aktivt upp elever med ökande frånvaro.
- Biträdande rektor har väsentligt ökat antalet enskilda samtal med elever och i förekommande fall vårdnadshavare.
- Beslut om dispens till närstudier för elever som, av olika anledningar, inte klarar av fjärrstudier.
- Påsklovsskola med närstudier har erbjudits vissa elever.

Verksamhetschefen och skolledarna har därtill ökat frekvensen av kontrollen av frånvarorapporteringen som ett sätt att ytterligare poängtera vikten av de generella åtgärderna som beskrivits.

Det som framkommit under arbetet med utvecklings-EHT (elevhälsoteam) ligger till grund för ovanstående åtgärder. Det som observerats är att fler elever inte kommer till avtalade möten och att avsaknaden av den vanliga sociala kontakt som sker vid närstudier innebär att en negativ trend i elevers kunskapsutveckling riskerar ta längre tid att upptäcka. Enskilda samtal som hanterar känsliga ämnen, sådana samtal som kuratorer ofta genomför, är svårt att genomföra digitalt eftersom det är svårare att läsa av elevers ansiktsuttryck och kroppsspråk samt att skolan inte kan fastställa att eleven är helt ensam. Även lärare upplever att det är svårare att läsa av elever eller en grupp elever i undervisningen.

Sammanfattningsvis går att konstatera att skolornas åtgärder att ständigt utveckla formerna för fjärrstudier inte får avstanna. De utmaningar som kan ses för att uppnå kraftigt förbättrade skolresultat är de elever som inte deltar i undervisningen och inte heller söker eller svarar på kontakt ifrån skolan. Det finns även elever som för skolan presenterar en bild av att allt är bra och att de hinner med sina studier men sedan inte klarar av att leverera det förväntade materialet. En vidareutveckling av sätten att ta kontakt och återknyta kontakt med elever är centralt.

Andra yrkeskompetenser för att avlasta lärare

Förskola

Inom förskolan har en partssammansatt arbetsgrupp tagit fram en kompetensförsörjningsplan. Kompetensförsörjningsplanen för 2020-2023 bygger på följande:

- Inventera kompetens, lokalisera hög andel respektive låg andel förskollärare inom förskoleområden och förskoleenheter. Därefter arbeta med att jämma ut kompetensen för att säkerställa att alla barn får den utbildning som de har rätt till i alla förskolor. För

varje förskoleområde finns från hösten en bemanningsplan framtagen av HR-konsult och ekonom. Där framgår tydligt hur fördelningen ser ut mellan förskollärare och barnskötare. Detta underlag kommer rektor och biträdande rektorer använda sig av i samband med sin organisering av verksamheten i området.

- Utbildning Gävle har tillsammans med Högskolan i Gävle tagit fram en fördjupningsutbildning som riktar sig till våra barnskötare. Syftet är att ge barnskötare fördjupad kunskap i vissa fokusområden kopplat till barns utveckling och lärande i förskoleåldern.
- Definiera utbildningsbakgrund för barnskötare, med utgångspunkt i genomgången gymnasieutbildning inom barn- och fritidsprogrammet.
- Tydliggöra uppdragen inom förskolan ytterligare, vilken befattning ansvarar för vad. Detta underlättar även vid rekrytering av rätt kompetens till förskolan. Arbetet har under hösten fortsatt i förskoleområdena vad gäller yrkesroller och fördelning av arbetsuppgifter. De fackliga organisationerna har funnits med i arbetet och diskussionerna.
- Nyttja resurser effektivare, bland annat genom införandet av stödsystem för närvaro - "Planera förskola". Effektiv schemaläggning ger goda planeringsförutsättningar för medarbetare, parallellt med en bra grund för att nyttja kompetenserna utifrån barnens behov. Riktlinjer har tagits fram för hur planeringstiden ska fördelas i förskola och fritidshemmet.
- Ledarutveckling med inriktning på avtalskunskap och förändringsledning, för att stötta cheferna i förändringsarbetet. Rektorer och biträdande rektorer kommer att bära planen och verka för en god balans gällande kompetens i förskolans verksamhet utifrån de förutsättningar som finns idag och utifrån de utmaningar som kommer i framtiden.

Arbetet med yrkesroller och ansvarsfördelning fortsätter i samtliga förskoleområden. Utifrån en enkät som rektorerna tillsammans med sin samverkansgrupp besvarat har delar identifierats som rektorerna behöver ha stöd i för att komma vidare. Stödet ges av HR-konsult tillsammans med fackliga organisationerna i ett partsgemensamt arbete. I Bomhus fördjupas arbete genom att analysera schemaläggning, budgetarbete, sjukfrånvaro och faktisk närvaro bland barnen. Syftet är se om verksamheten kan effektiviseras för att därmed ge utrymme för att utöka med olika kompetenser. Modellen kan sedan användas i övriga förskoleområden. Förskolestöd finns i tre områden med lyckat resultat.

Grund-, gymnasie- och särskola

I grund-, gymnasie- och särskolan har en plan utifrån uppdraget tagits fram. I planeringen finns bland annat:

- Rektorerna gör kartläggning av arbetsuppgifter med hjälp av Skolverkets underlag. Kartläggningen ska vara genomförd senast 31 mars.
- Resultatet från kartläggningen analyseras, behovet av nya kompetenser/befattningar identifieras. Kontinuerlig dialog med arbetslag och fackliga ombud förs.
- I tjänsteplaneringen planeras lärares undervisningstid, eventuella nya kompetenser som behöver rekryteras och/eller förtydligande av vissa befintliga stödjande befattningar.
- Sammanställa lärargrupper med legitimationer inom Utbildning Gävle. Syftet är att få en övergripande bild över vilka undervisningsämnen det finns en hög andel legitimerade lärare respektive låg andel inom. För undervisningsämnen med låg andel legitimerade lärare, behöver lösningar implementeras så att en större del av uppdraget kan ligga inom undervisning.

Alla rektorsområden inom grundskola, gymnasieskola och särskola har gjort en kartläggning över vilka arbetsuppgifter som är aktuella för att avlasta lärare. Utifrån verksamheternas behov och förutsättningar hanteras uppdraget på olika sätt. Olika kompetenser finns sedan tidigare anställda på skolorna, exempelvis lärarassistenter, elevassistenter, elevcoacher, socialpedagoger, mentorer. Vasaskolan kommer från hösten påbörja ett projekt med heltidsmentorer både för att utveckla mentorsrollen och för att kunna frigöra lärare för undervisning.

Ett partssammansatt arbete för en aktiv strategisk kompetensförsörjning har pågått sedan 2019.

Utgångspunkten är den huvudöverenskommelse som slöts mellan parterna 2018. Det finns ett stödmaterial som rektorsområdena har arbetat med i samverkan med sina fackliga organisationer. Samverkansgrupperna har arbetat med områden fysisk och psykosocial arbetsmiljö, systematiskt arbetsmiljöarbete, inventering och analys av lärares avlastningsbehov, arbetstidsförläggning och arbetsbelastning. Våren 2021 gjordes en uppföljning genom en enkät. Syftet var att stämna av hur långt samverkansgrupperna kommit i arbetet. 13 av 19 rektorsområden besvarade enkäten. Uppföljningen visar att flera rektorsområden kommit en bit på väg, men att pandemin har satt fokus på andra frågor. Frågor fanns också vilka områden som behövdes stöd i, det var framför allt frågan om lärares arbetsbelastning, men även den psykosociala arbetsmiljön och arbetstidsförläggningen. Arbetet fortsätter utifrån gemensamma prioriteringar kring stöd till samverkansgrupperna.

Nyanländas lärande

Under våren 2020 har arbetet med nyanländas lärande påbörjats utifrån "Nyanländas lärande", en riktad satsning från Skolverket. Efter en kartläggning och ansökan under hösten 2019 har en arbetsgrupp tagit fram en planering tillsammans med Skolverket och Nationellt centrum för nyanländas lärande. I den riktade satsningen deltar även vuxenutbildningen. Tidsramen för projektet har förskjutits på grund av covid-19. En lokal grupp har anpassat planeringen tillsammans med Skolverket, Nationellt Centrum för nyanländas lärande (NC) och Högskolan Dalarna.

Aktiviteter som genomförts är bland annat:

- Översyn och revidering av rutiner och blanketter som används vid överlämningar, detta har gjorts tillsammans med styrgruppen för övergångar. I den reviderade rutinen ingår att den språkliga nivån ska bedömas med hjälp av Bygga svenska och att en matris med elevens språkliga nivå ska medfölja vid överlämningen. Även den individuella studieplanen, som alla nyanlända elever i årskurs 7-9 och på IM ska ha, medföljer. Ett arbete kring övergången mellan gymnasiet och vuxenutbildningen har initierats. Rutinerna ska tillämpas vid överlämningarna i maj och följas upp i september.
- En gemensam rutin för Gävle kommuns grundskolor om hur de individuella studieplanerna ska utformas för årskurs 7-9 har skapats. Rutinen är förankrad i rektorsgruppen för grundskolan och implementering bland studie- och yrkesvägledare pågår. En arbetsgrupp undersöker vilka funktioner som finns i elevregistersystemet för individuella studieplaner samt hur man kan använda systemet på bästa sätt för dokumentation och överföring av de individuella studieplanerna.
- Utbildning för studie- och yrkesvägledare, "Vägledning i ett mångkulturellt samhälle", har genomförts. I utbildningen deltog studie- och yrkesvägledare från grundskolan, IM och vuxenutbildningen samt skolledare från grundskolan. I utbildningen ingick att ta fram utvecklingsprojekt inom den egna verksamheten, dessa projekt ska genomföras under hösten 2021 och ligga till grund för ett utbildningspaket "Framtidsvalet", som ska stärka valkompetensen inför gymnasievalet.
- SKUA - språk och kunskapsutvecklande arbetssätt. Tillsammans med utsedda lärledare i Gävle kommun och NC har observationer genomförts i samtliga skolor som ingår i satsningen. Observationerna har haft som syfte att ringa in de behov som skolor har att utveckla sitt arbete inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Under läsåret har skolledare och lärledare introducerats och deltagit i seminarier, från hösten 2021 inleds en bredare utbildningsinsats för lärledare och biträdande rektorer.
- Ett sjuttioal lärare har deltagit i utbildningsinsatsen av bedömningsstödet *Bygga svenska*, som genomförts under höstterminen 2020. Under vårterminen har ett implementeringsarbete påbörjats för att bedömningsstödet ska användas i samtliga skolorformer från årskurs 1 i grundskolan till gymnasiets IM-program. Ett stödmaterial för att arbeta med bedömningsstödet har arbetats fram.
- En Utbildningsinsats för skolledare kring ämnet svenska som andraspråk, har genomförts i samarbete med Högskolan Dalarna. En referensgrupp bestående av rektorer, biträdande rektorer och lärare i ämnet, har tillsammans med processledare arbetat fram en kommunövergripande rutin gällande svenska som andraspråk. Rutinen är presenterad och godkänd i rektorsgruppen, samt kommunicerad till alla skolledare i

Gävle kommun.

Utbildningsinsats kring betyg och bedömning i svenska som andraspråk i samarbete med Högskolan Dalarna. Lärare från grundskolan, IM-programmet och Komvux deltar.

Förstelärare och systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete

Under 2020 påbörjades ett arbete med att utveckla uppdraget som förstelärare och att utveckla systematiken i det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet (SKUtA). I arbetet ingår en utbildningsinsats i SKUtA via högskolan i Dalarna. Rektorer och biträdande rektorer har fått en introduktion i den systematiska metoden som SKUtA bygger på, alla skolledare och förstelärare har också fått en bok om metodiken. Tre handledningsgrupper med ca 20 förstelärare i varje, två i grundskolan och en i gymnasieskolan, har påbörjat utbildningen under senare delen av höstterminen och fortsätter under våren 2021. Verksamhetscheferna för grund- och gymnasieutbildningen stämmer kontinuerligt av med högskolan i Dalarna. Inom grundskolan har processen kommit igång och rektorerna är mer involverade, bland annat deltar några rektorer i handledningstillfällena med förstelärarna. Inom gymnasieskolan har ett omtag gjorts utifrån pandemins påverkan och att det blir nya förstelärare till hösten 2021. Alla skolledare ska bli introducerade i metodiken, få coaching och handledning för att kunna driva processerna effektivt på hemmaplan. Det innebär också att utbildningsinsatsen förskjuts i tid, det kommer förmodligen också bli fallet inom grundskolan.

Utbildningen i SKUtA handlar om att ge ett praktiskt verktyg för det systematiska kvalitetsarbetet som förstelärarna leder. Det utgår från en identifierad målavvikelse, ett utvecklingsområde, i det systematiska kvalitetsarbetet och bygger på ett antal strukturerade faser i utvecklingsarbetet. Arbetet ska vilka på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Fördelen med det strukturerade sättet att arbeta med skolutvecklingsinsatser är bland annat att det:

- initierar och stödjer pedagogiska och organisatoriska utvecklingsprocesser
- utvecklar organisationens förmåga att på olika nivåer i den lokala styrkedjan utveckla verksamhetens processkvalitet genom ett kontinuerligt kvalitetsutvecklingsarbete
- skapar en arena för kollegialt lärande
- tjänar som stöd för att analysera och följa upp utvecklingsinsatser.

Överlämningar och övergångar

En styrgrupp bestående av rektorer och biträdande rektorer från förskolan, grundskolan och gymnasiet har gemensamt utvecklat de rutiner som finns avseende överlämningar och övergångar. Nya rutiner är fastslagna, presenterade för alla skolledare och används från maj 2020. Styrgruppen har identifierat tre nycklar till kvalitativa överlämningar. Att *samverkan* fungerar inom och mellan olika skolformer. Att *dokumentationen* håller en god kvalitet och hanteras professionellt. Att *rutinerna* för överlämningar är tydliga för alla.

Övergångar är en process som sker över en längre tid och omfattar alla elever och därmed har en stor variation. Det är något som involverar alla skolenheter och ett utvecklingsarbete med övergångar gagnar därför målet med kraftigt förbättrade skolresultat i alla skolformer. Skolledarnas ansvar för att rutinerna följs när det gäller avlämnande och mottagande av elever är tydliggjort.

Dokumentation och rutiner för övergångar mellan förskola och grundskola, årskurs 6-7, grundskolan till gymnasiet samt mellan fristående och kommunala skolor är implementerade och fungerar väl. För övergången mellan årskurs 3 - 4 finns dokumentation och rutiner, dessa implementeras under våren. Under våren slutförs också arbetet med övergångar från förskoleklass till årskurs 1, övergångar till och från särskola, samt övergångar mellan kommunala skolor.

Analys av indikatorerna

Antal inskriva barn/årsarbetare i förskolan (kommunala verksamheter). Skolverket presenterar inga data på kommunnivå för 2020, därför finns inget utfall på indikatorn. Bedömningen är att resultaten är ungefär som tidigare år, ca 5,3 barn/årsarbetare.

Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling. Utfall i

årsredovisningen.

Matematiskt tänkande i förskoleklass, andelen elever som antas nå målen i åk 3. Utfall i årsredovisningen.

Taluppfattning åk 1, andel elever som når mellan eller hög nivå. Utfall i årsredovisningen.

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik. Utfall i delår 2.

Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik. Preliminärt utfall i delår 2.

Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik. Preliminärt utfall i delår 2.

Elever i gymnasieskolan med lägst betyget E i matematik 1, kommunala skolor. Preliminärt utfall i delår 2.

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Preliminärt utfall i delår 2.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram. Preliminärt utfall i delår 2.

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år. Utfall i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Antal inskrivna barn/årsarbetare i förskolan (kommunala förskolor)	—	5,25	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling	—	75 %	Ok	● Uppnås
Matematiskt tänkande i förskoleklass, andel elever som antas nå målen i åk 3	—	87 %	Ok	● Uppnås
Taluppfattning åk 1, andel elever som når mellan eller hög nivå	—	92 %	Ok	● Uppnås
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor,	—	69 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor	—	85,8 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Elever i åk 9 med lägst betyget E i	—	87,5 %	Ok	● Uppnås

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
matematik, kommunala skolor				
Genomsnittlig betygspoäng i svenska som andraspråk i åk 9, kommunala skolor	—	7,5	Ok	● Uppnås
Elever i gymnasieskolan med lägst betyget E i matematik 1, kommunala skolor,	—	97,3 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor	—	72,5 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	—	84 %	Ok	● Uppnås
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år, kommunala skolor	—	72 %	Ok	● Uppnås

1.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

Nämndens verksamheter

Pedagogisk omsorg

Frågan om vi tryggt kan lämna vårt barn har föräldrar med barn inom den pedagogiska omsorgen ett mycket högt resultat. Sammanställningen visar ett medelvärde på 9,8 där 10,0 är maximalt resultat.

Förskola

På frågan "*jag upplever att det är tydligt att kränkande behandling inte accepteras på förskolan*" instämmer 84 procent av vårdnadshavarna helt och hållet eller ganska bra. Det är en liten förbättring jämfört med föregående år. Fortfarande uppger 11 procent av vårdnadshavarna att de inte vet. Det är något lägre andel jämfört med föregående år, men det finns fortfarande utrymme för att tydligare informera om förskolans rutiner kring arbetet med att förbygga och utreda kränkande behandling.

Närvaro

Under året med pandemin har frånvaron på förskolan ökat kraftigt och under långa tider varit 30 procent eller mer. På en del förskolor har frånvaron varit upp mot 50 procent. Förskolorna

har nu, genom närvaroprogrammet Planera förskola, större möjlighet att följa barnens närvaro och sätta in olika åtgärder för att kompensera den undervisning som barnen riskerar förlora. Barnens lärande i förskolan är en viktig förutsättning för lärandet och resultatet i skolan och en hög frånvaro under lång tid riskerar att påverka förutsättningarna negativt.

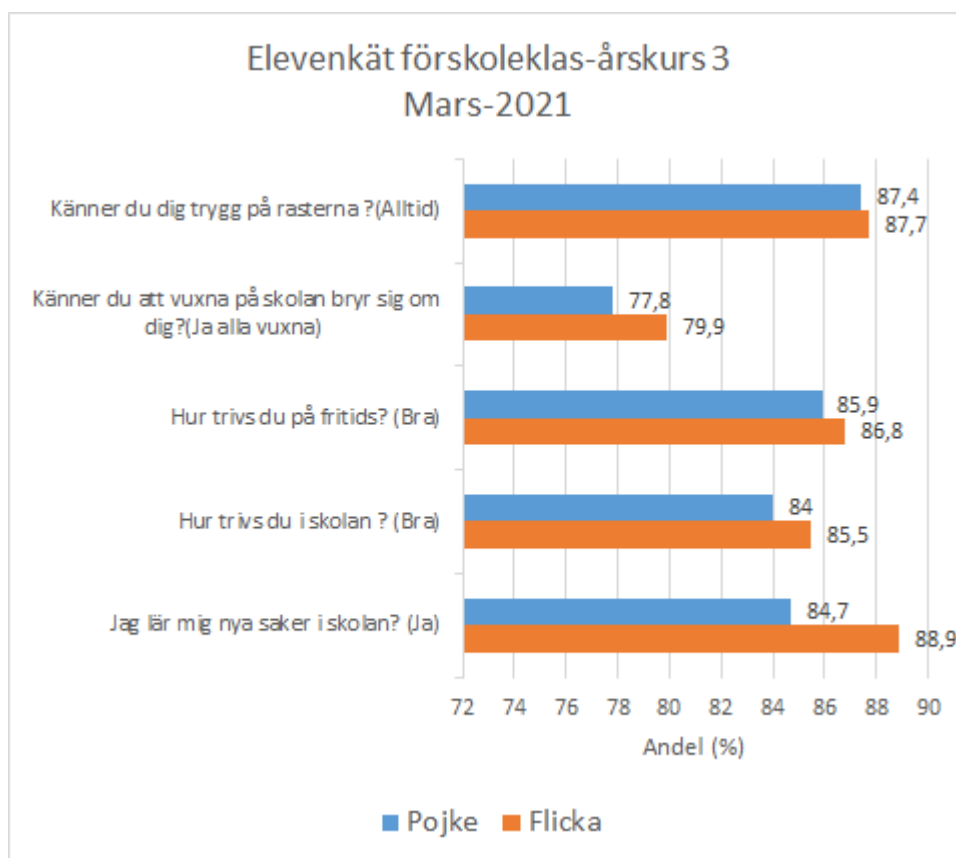
Grundskoleutbildningen

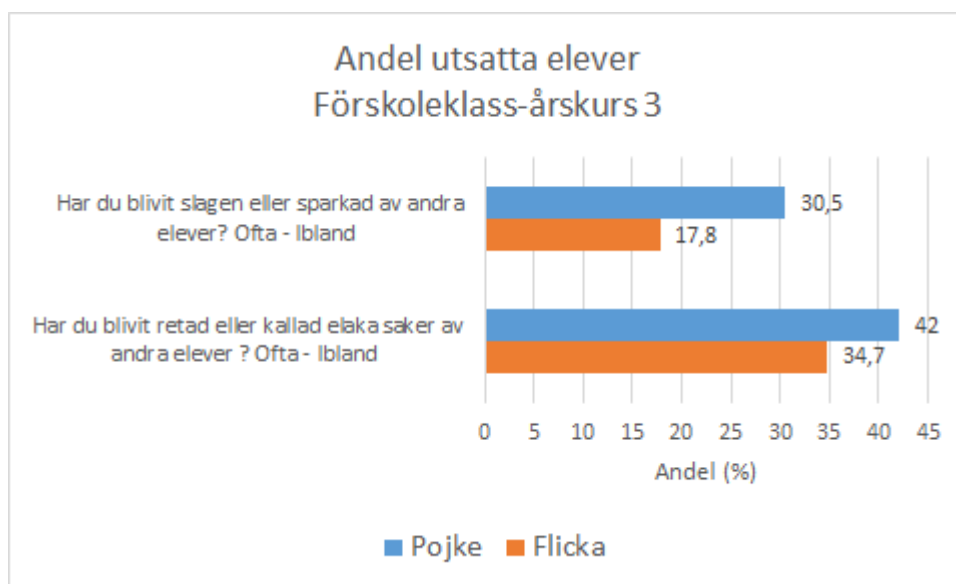
Gävlemodellen

Gävlemodellen används av 33 skolor, varav fem fristående. Flera skolor framhåller arbetet med Gävlemodellen som en framgångsfaktor i arbete med trygghet och mot kränkningar.

För de yngsta eleverna i förskoleklass till årskurs 3 genomförs en förenklad enkät som innehåller 14 frågor. Frågorna kompletteras med bildstöd. Samma enkät används även för elever i grundsärskolan. Svarefrekvensen för åldersgruppen är mycket hög. Den har legat på 90-95 procent under de senaste åren. Det innebär att samtliga klasser (med något undantag) har en egen klassrapport att analysera för att sedan hitta utvecklingsområden.

När årets resultat sammanställs på övergripande nivå visar statistiken att det finns vissa skillnader i resultat mellan könen. I de nedanstående diagrammen finns sammanställningar av ett urval av frågorna från enkäten.

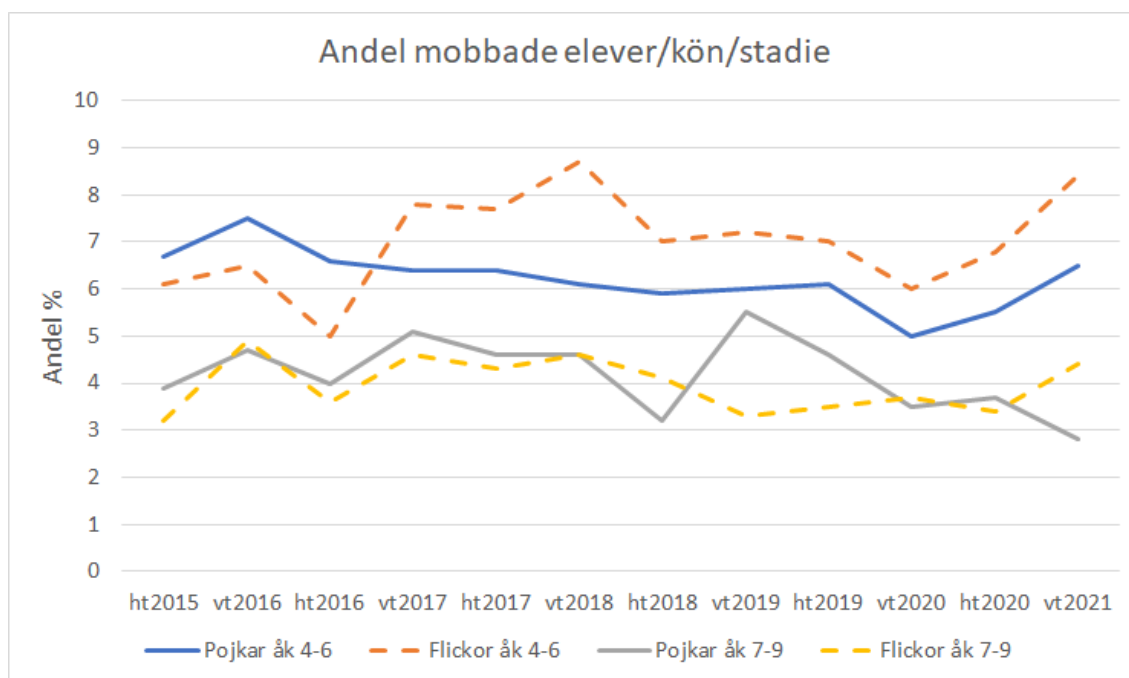

Sammanställningen visar att flickorna upplever trivsel/trygghet i något högre grad än pojkarna. Skillnaden mellan könen är dock inte särskilt stor. När det gäller upplevelsen av utsatthet är skillnaden betydligt större. Pojkar uppger i högre grad att de är utsatta av andra elever på olika sätt. En analys av resultatet med avseende på fysisk utsatthet visar ingen skillnad mellan de fyra åldersgrupperna. När det gäller verbal utsatthet finns en viss skillnad. Utsattheten är lägst i förskoleklass och högst i årskurs 3.

Samtliga skolor och klasser får även sitt resultat redovisat i två indexvärden.

Det ena kallas skolklimatindex och det andra index kränkningar. Värdet kan presenteras som ett värde som är max 10 alternativt max 100. På övergripande nivå är resultatet i mars för skolklimatindex marginellt lägre än för mätningen i höstas (88,9 jmf 89,2). För index kränkningar är resultatet högre (bättre) jämfört med mätningen i höstas (82,2 jmf 81,0).

Skolverkets nationella undersökning visar att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet är mobbade. I Gävle är motsvarande siffra 5,7 procent i mars 2021. Värdet för mobbning är 0,8 procentenheter högre än oktobervärdet. Resultatförsämringen beror på ett tydligt försämrat resultat för eleverna i årskurs 4-6. I den gruppen är försämringen störst för flickor. I den könsuppdelade statistiken för årskurs 4 - 6 ser vi en tydlig trend. Andelen mobbade flickor i årskurs 4 - 6 ligger betydligt högre jämfört med pojkar i samma årskurser.

Ett skolklimatindex beräknas även för skolor med klasser i årskurs 4 till årskurs 9. Indexvärdet baseras på 14 frågor i enkäten. Värdet kan presenteras som ett värde som är max 10 alternativt max 100. En jämförelse av skolklimatindex sammanställt per årskurs (4-9) från höstterminen 2019 (före pandemin) och hur det ser mars 2021 visar följande:

Skolklimatindexet har sjunkit i samtliga årskurser utom för årskurs 9. Försämringen är störst i årskurs 4 och årskurs 5. En något mindre försämring har skett i årskurs 6 och årskurs 8. I årskurs 7 har den minsta försämring skett. Skolklimatindex för grundskolan utgör även en indikator för målområdet trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.

Kartläggningarna i Gävlemodellen har pågått sedan 2012. Därför finns solida data att följa över tid. Andelen elever som uppger att de är utsatta på nätet har under ett antal år legat på en konstant nivå. Det finns nu tydliga tecken att den negativa aktiviteten på nätet har ökat. Andelen som uppger att de blivit utsatta har ökat i samtliga årskurser utom i årskurs 9. Den största försämringen har skett i årskurs 6 och årskurs 8. Även andelen elever som fått oönskade sexuella meddelanden/bilder via nätet har ökat. Här finns en tydlig ökning i samtliga årskurser utom för årskurs 4.

Sverige har länge haft en relativt låg förekomst av mobbning jämfört med andra länder, men det finns nu flera rapporter som visar på att mobbningen ökar.

Skolverkets rapport "Attityder till skolan" visar en samstämmighet med den statistik som tagits fram genom Gävlemodellens enkäter. Skolverket sammanfattar läget på följande sätt: De yngre eleverna upplever att de blir utsatta för kränkande behandling oftare än de äldre eleverna. Andelen elever som upplever att de någon gång har utsatts för kränkande behandling har ökat sedan 2015.

Viktiga grundstenar i Gävlemodellen är att arbetet ska utgå från aktuell forskning och den lagstiftning som gäller. Arbetet ska även utgå från en aktuell nulägesanalys. Samarbetet med Högskolan i Gävle har fördjupats. Styrgruppen för Gävlemodellen har regelbundna träffar med forskare från högskolan. På träffarna tas frågor om verksamhetsutveckling och praktiktäna forskning upp. Olika ansökningar för att få forskningsanslag har lämnats in. Ett uppslag till frågeställning är att undersöka varför utsattheten bland flickor i årskurs 4-6 har ökat. Förhoppningen är att samarbete mellan Utbildning Gävle och Högskolan i Gävle ska leda till fördjupade kunskaper för att ta fram bättre åtgärder/insatser.

En intressant frågeställning som dykt upp i samband med pandemin är om ett förändrat undervisningssätt har påverkat elevernas måluppfyllelse. Gävlemodellens enkät ger inga direkta

svar kring detta, men kan indirekt visa på förändringar i elevernas upplevelse över tid. Det är dock mer troligt att det är elevernas oro för rådande situation i världen samt oro för framtiden som visar sig i svaren.

För att bättre kunna analysera frågeställningen har 4 frågor från skolklimatindex jämförts för kartläggningen i oktober 2019 med vårens resultat (mars-april 2021).

Den könsuppdelad jämförelse av svarsstatistiken på några av frågorna som ingår i skolklimatindex för årskurs 7-9 visar följande:

Andel (%) elever som svarat exakt eller bra på hur väl följande påståenden stämmer:	Flicka	Pojke
Jag kan prata med lärare eller annan personal på skolan och känner att de verkligen förstår mig	66,6	80,2
Jag vet att jag alltid kan få hjälp av lärare och annan skolpersonal om det uppstår problem på skolan	73,8	80,8
Jag brukar kunna lösa de skoluppgifter och läxor jag har	71,5	81,1
Jag tror på att det kommer att gå bra för mig i skolan, även om det ibland känns jobbigt	72,6	82,8

Resultatet från den senaste kartläggningen i Gävlemodellen visar på skillnader mellan flickor och pojkar. Det finns tydliga skillnader mellan könen i hur resultatet på frågorna har utvecklats jämfört med den senaste kartläggningen innan pandemin startade (oktober 2019). För flickorna har resultatet försämrats på samtliga frågor. För pojkarna däremot har resultatet inte påverkats nämnvärt. På två av frågorna är vårens resultat till och med något bättre.

Den könsuppdelad jämförelse av svarsstatistiken på några av frågorna som ingår i skolklimatindex för årskurs 4-6 visar följande:

Andel (%) elever som svarat exakt eller bra på hur väl följande påståenden stämmer:	Flicka	Pojke
Jag kan prata med lärare eller annan personal på skolan och känner att de verkligen förstår mig	72,7	78,7
Jag vet att jag alltid kan få hjälp av lärare och annan skolpersonal om det uppstår problem på skolan	79,4	81,7
Jag brukar kunna lösa de skoluppgifter och läxor jag har	71,5	81
Jag tror på att det kommer att gå bra för mig i skolan, även om det ibland känns jobbigt	71,9	83,4

Även resultatet för årskurs 4-6 visar att det finns skillnader mellan flickor och pojkar. Pojkarna har genomgående ett bättre resultat på frågorna. Resultatutvecklingen i en jämförelse med oktober 2019 avviker dock från resultatutvecklingen för eleverna i åk 7-9. Resultatet för åk 4-6

har försämrats kraftigt både för flickor och pojkar.

För flickor i årskurs 4-6 är resultat på frågan "*Jag brukar kunna lösa de skoluppgifter och läxor jag har*" den fråga som försämrats mest.

Undervisningen på mellanstadiet (årskurs 4-6) har inte påverkats på samma sätt som för årskurs 7-9 där undervisningen delvis har genomförts som distansundervisning. Att försämringen ändå är större i årskurs 4-6 visar på att andra faktorer till exempel oro på framtiden kan påverka tilltron till den egna förmågan. Även en periodvis ökad sjukfrånvaro bland personalen kan ha påverkat undervisningen och elevernas studiesituation.

För att elever som blivit utsatta eller sett någon annan bli utsatt, ska bestämma sig för att vända sig till och berätta detta för en vuxen är det viktigt att det finns tillitsfulla relationer som skapas av vuxna. Den senaste kartläggningen visar att könsskillnader i hur eleverna svarat ökat ytterligare. 80 procent av pojkarna på högstadiet instämmer exakt eller ganska bra på påståendet "*Jag kan prata med lärare eller annan skolpersonal på skolan och känner att de verkligen förstår mig*". För flickorna är det 67 procent som svart positivt på frågan.

Gävlemodellen är ingen garanti för att mobbning inte kan förekomma på skolan. Men skolorna har bättre förutsättningar att förebygga, minska samt hantera mobbning som uppstår. Skolorna får även långsiktigt stöd för att upprätthålla och utveckla arbetet. Skolinspektionens granskningar i Gävle visar att det är skolor där det finns ett tydligt ledarskap med ett målinriktat kvalitetsarbete kring frågor om trygghet och studiero som lyckas bäst. Uthållighet och gemensamt förhållningssätt är viktiga framgångsfaktorer i detta arbete.

Närvaro

Frånvaron har varit och är något högre inom grundskolan, troligen till största delen beroende på pandemin och att eleverna följer de riktlinjer som gäller. Frånvaron följs upp regelbundet på flera nivåer (elev, klass, årskurs, skolenhet).

Gymnasieutbildningen

Gymnasieskolorna har fortsatt utvecklingen av arbetsformerna med elevhälsan. Arbetet är till viss del en vidareutveckling av arbetet med utvecklings-EHT.

Gymnasieskolorna arbetar redan med ett flertal åtgärder kring elever som på grund av olika anledningar inte klarat distansundervisning på ett tillfredsställande sätt. Gymnasieskolorna arbetar även på samma sätt med elevers mående. Alla åtgärder utgår ifrån eleven och skrivs i elevens åtgärdsprogram. Som exempel på åtgärder kan nämnas;

- Kuratorer erbjuder eleverna besök både på Teams och på skolan. Kuratorerna har också haft ett uppsökande uppdrag, de har ringt elever och om de inte fått tag på dem har de även åkt hem för att prata om hur det går och vad skolan kan göra för eleven.
- Elevcoacher finns på skolan för att jobba enskilt med elever, som av någon anledning, inte riktigt klarar av att studera hemifrån.
- Utifrån examinationer, där skolan sett att elevers kunskap försämrats, har extra resurstid bokats in där elever kan komma till skolan och få extra stöd av lärare.
- Speciallärarna har träffat elever under hela perioden, oftast via Teams men vid behov även på skolan.
- Skolsköterska har, eller tar, kontakt med elever där det finns ett sådant behov.

Tillsammans med det ökade fokuset på individens kunskapsutveckling upplever skolledarna att de har en tydligare bild av eleverna, såväl på individnivå som på gruppnivå, än tidigare.

Under pandemin genomför Skolinspektionen vad de kallar enkla granskningar som i huvudsak syftar till att ge huvudmännen möjlighet att utveckla verksamheten. Under 2020 genomförde Skolinspektionen en sådan granskning med fokus på förutsättningarna för fjärr- och distansundervisning och betygssättning. Under 2021 är fokuset för granskningarna hur fjärr- och distansundervisningen påverkar elevers hälsa. Polhemsskolan är utvald att omfattas av granskningen.

Gymnasieskolorna har skickat ut olika typer av enkäter till eleverna där eleverna har möjlighet att svara på hur de upplever fjärrstudierna och sin situation i allmänhet. Tillsammans med resultaten ifrån Gävlemodellen ger det skolorna goda förutsättningar att följa elevernas mående.

Gävlemodellen

Samtliga kommunala gymnasieskolor och en fristående har gått in i arbetet med Gävlemodellen. Eleverna har svarat på enkäter under höst- och vårterminen 2020/21. Andelen elever som svarade på enkäten var 58 procent vilket är lägre än för höstens kartläggning. Till viss del har tekniska svårigheter påverkat utfallet. Trots förlängd svarstid har det varit svårt att få upp svarsfrekvensen. Enkäten är översatt till fyra språk förutom svenska. Uppföljningen visade att 5,3 procent av eleverna använt ett annat språk än svenska när de svarat på enkäten. Vårens kartläggning visar att andelen mobbade elever ligger på 1,3 procent vilket är betydligt lägre än för grundskolans årskurs 7-9 (3,5 procent). Resultatet är ännu lägre än mätningen som genomfördes i höstas. Resultatskillnaden mellan de olika gymnasieskolorna är inte så stor. Andelen mobbade elever ligger mellan 0,5 - 2,5 procent. Det finns däremot betydande skillnader i resultat på programnivå. En sådan jämförelse ska dock göras med försiktighet eftersom antalet elever på de olika gymnasieprogrammen varierar kraftigt. Kartläggningen visar även att mobbning bland pojkar är lägre än mobbning bland flickor. För pojkar 0,8 procent jämfört med 1,2 procent för flickor. Andelen elever som inte är utsatta för några negativa handlingar alls har ökat jämfört med höstens kartläggning. Andelen har ökat från 76,8 procent till 81,9 procent. Pojkar har något högre resultat än flickor.

Det omvända förhållandet gällde vid höstens kartläggning då andelen mobbade pojkar var högre. Det finns en överrepresentation av utsatthet för mobbning i gruppen elever som inte identifierar sig som flicka eller pojke. Här ligger värdet för mobbning på 11,9 procent. Kartläggningen visar även att pojkar i större utsträckning än flickor utsätts för fysisk mobbning, medan flickor oftare utsätts för social mobbning, exempelvis social uteslutning.

Det indikatorvärde som används för målområdet är skolklimatindex. Värdet har ökat betydligt jämfört med höstens resultat. Förbättringen beror dels på den förbättring av andelen elever som inte utsätts för några negativa handlingar alls men även på att resultatet på frågan "min skola är bra på att förhindra att elever blir utsatta" har förbättrats. Andelen som svarat ja har ökat från 52,7 procent till 59,6 procent.

En utmaning för gymnasieskolan är att få eleverna att berätta om sin utsatthet för skolans personal. Kartläggningen visar att 22,8 procent av eleverna som blivit utsatta angett att det berättat för skolans personal. Vårens kartläggning visar även att 22 procent av eleverna inte vet eller är osäkra vem de ska prata med på skolan om de själva eller någon annan elev blivit orättvist behandlad av vuxna på skolan.

En ytterligare utmaning är att få eleverna att känna sig delaktiga i framtagandet av skolans ordningsregler. 40 procent av eleverna är osäkra på vem som bestämmer dessa regler.

För samtliga tre exempel i stycket ovan har resultatet ändå förbättrats jämfört med höstens resultat.

Frånvaro

Frånvaron under våren har varit ganska låg inom gymnasieskolan, dock högre än tidigare inom IM-gymnasiet. En stor del av undervisningen har bedrivits som fjärrstudier. Frånvaron har följts upp kontinuerligt och systematiskt fler gånger i veckan på olika nivåer. Verksamhetschef har haft avstämningar med rektorerna och rektorerna har i sin tur haft uppföljning i verksamheten i olika forum med elevhälsopersonal, mentorer och elever.

Elevhälsan

Utvecklings-EHT

I och med läsårsstart 2020/2021 påbörjades implementeringen av Utvecklings-EHT (elevhälsoteam), en sektorövergripande och gemensam modell för ett mer samlat och kvalitativt elevhälsosfrämjande och förebyggande arbete. Syftet med Utvecklings-EHT är att använda elevhälsan och den pedagogiska kompetensen i ett gemensamt systematiskt hälsofrämjande och förebyggande arbete på organisations-, grupp- och individnivå, och utifrån detta också skapa en större likvärdighet i våra verksamheter.

Roller och ansvar, förståelse för begrepp, strategi för delaktighet, utveckling av undervisning och ett mer utvecklat systematiskt kvalitetsarbete med en samlad elevhälsa är delar av det

innehåll som genomsyrat såväl Utvecklings-EHT på rektorsområdena, men även läsårets chefsträffar. På chefsträffarna har några av Sveriges främsta experter inom området har bidragit med sin kompetens och inspirerat arbetet med Utvecklings-EHT.

Under mars månad genomfördes en enkät inom varje förskole- och rektorsområde för att följa upp arbetet med modellen och samtidigt säkerställa att en implementering skett. Resultaten visar att 90 procent av förskole- och rektorsområdena anser att Utvecklings-EHT idag används kontinuerligt som en modell för det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet. 70 procent anser att man arbetar med elevhälsofrämjande och förebyggande frågor i stor eller mycket stor utsträckning på Utvecklings-EHT, övriga anser att dessa frågor är i fokus i viss utsträckning.

För att komma vidare i det elevhälsofrämjande och förebyggande arbetet efterfrågas ett fortsatt fokus i form av kontinuitet på exempelvis chefsträffar, tydliga mål samt stöd i det systematiska kvalitetsarbetet.

Arbetet med utvecklings-EHT har generellt lett till en positiv utveckling av enheternas arbete med främjande och förebyggande processer. Flera steg i riktning mot ökad systematik har tagits och förändring i tankesättet kring förebyggande och främjande märks. Fokus under utvecklings-EHT börjar förflyttats så att förebyggande och främjande processer och diskussioner kring dessa väger tyngre än åtgärdande arbete, vilket är avsikten. Det finns dock variationer mellan områden och enheter.

Centrala elevhälsan

De professioner som arbetar med elevhälsoarbete kan vara anställda både av den centralt organiserade elevhälsan och vid de enskilda skolenheterna. Den centrala elevhälsan har en organisation med medarbetare som arbetar både centralt och vid enskilda skolenheter. Centrala elevhälsan har en nära samverkan med det lokala elevhälsoarbetet som sker på de enskilda skolenheterna.

Ett av centrala elevhälsans utvecklingsarbeten som särskilt bör lyftas fram är den vidareutbildning inom CAS (cognitiv assessment system) för psykologer och specialpedagoger som nyligen påbörjats. CAS är ett kartlägnings- och utredningsverktyg som syftar till att kartlägga barn och ungdomars neurokognitiva processer, strategier och utvecklingsområden. Det är framför allt för elever som inte diagnostiseras med en intellektuell funktionsnedsättning, men har omfattande behov av hjälp och stöd där CAS kan vara ett sätt att öka kvaliteten på elevhälsans arbete.

Ett annat av centrala elevhälsans utvecklingsarbeten är arbetet med ett uppdaterat informationsmaterial till de externa aktörer som man sällan samverkar med. En ökad förståelse för vad elevhälsoarbete innebär underlättar i den samverkan.

Inom den centrala elevhälsan har en arbetsgrupp med medlemmar från de olika professionerna börjat ta fram ett gemensamt underlag kring hur vi frågar om våld i våra kontakter med elever. Att ställa frågor om våld är komplicerat eftersom det kräver både insikt i hur frågan ska ställas och vad som ska göras vid svar. Att skapa trygghet och tillförlitlighet i en situation där frågan ställs och ett svar tas om hand kräver just ett gemensamt och genomtänkt arbetssätt.

Medicinsk insats

Utbildning Gävle är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan av dess medicinska insatser. Enheten medicinsk insats skiljer sig från den övriga centrala elevhälsan genom att den är en verksamhet som arbetar utifrån en annan lagstiftning och har Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som bedriver tillsyn av verksamheten. Vården som bedrivs är frivillig och samtycke från elev och vårdnadshavare är en förutsättning för insatser.

Skolsköterskorna deltar regelbundet på elevhälsoteam, på grundskolan i trygghetsteam och på gymnasiet i arbetet med Gävlemodellen. Arbetsmaterial kring livsstilsvanor är upprättat och används i undervisning både på individ- och gruppnivå. Skolsköterskorna och skolläkarna arbetar aktivt för att främja psykisk och fysisk hälsa genom hälsosamtal, gruppundervisning kring livsstilsfrågor och genom att delta på elevhälsomöten och möten med vårdnadshavare och elever.

Samverkan med externa aktörer

Utbildning Gävle samverkar med verksamheter inom Region Gävleborg och inom Socialnämndens ansvarsområde. Samverkan sker löpande på chefsnivå och medarbetarnivå både på strategisk nivå och kring enskilda elever. Ett gemensamt dokument avseende arbets- och ansvarsfördelning för barn och ungdomars psykiska hälsa inom/mellan kommuner och Region Gävleborg är centralt för samverkan.

Länsledning är en strategisk samverkansledning avseende socialtjänst, omsorg/omvårdnad, utbildning för kommunerna och Region Gävleborg. Denna samverkansledning har på en övergripande nivå ansvar för att identifiera, initiera, leda och utvärdera samt utveckla gemensamma samverkansfrågor i Gävleborgs län.

Verksamheten Bryggan regleras av ett samverkansavtal mellan Region Gävleborg och Gävle kommun och syftar till att samordna resurserna och öka kunskapen om utvecklingsneurologiska svårigheter i förskoleålder samt ge barn med dessa svårigheter en god skolstart. Inför en förestående omförhandlingen av samverkansavtalet har en utredare i uppdrag att beskriva hur syftet med verksamheten uppnås och eventuella positiva och negativa konsekvenser vid en uppsägning av samverkansavtalet.

Utbildning Gävle har en omfattande samverkan och är drivande i det brottsförebyggande arbetet inom BIG (Brottsförebyggarna i Gävle). I ett antal samverkansforum inom Gävle kommun såsom våldspreventivt arbete, förebyggande av våld i nära relationer och tryggare Gävle är Utbildning Gävle och elevhälsan delaktig.

Analys av indikatorerna

Trygghetsindex föräldrar förskola: Indexvärdet ligger marginellt högre jämfört med föregående år. Avrundat till en decimal blir dock årets värde detsamma som förra året. Den fråga i index med sämst resultat lyder "*Jag upplever att mitt barns känslomässiga behov (som t.ex. behov av tröst, närhet och bekräftelse) tillgodoses på förskolan*". Resultatet har ändå förbättrats något jämfört med förra årets enkät. Vårdnadshavare till flickor är mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar.

Trygghetsindex förskoleklass: Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Skolklimatindex grundskola: Indexvärdet är något högre för elever i åk 4-6 jämfört med elever i åk 7-9. Skillnaden mellan stadierna har minskat jämfört med tidigare mätningar. Resultatet är lägre än höstterminen 2020 samtidigt har målvärdet höjts. Målvärdet uppnås ej.

Skolklimatindex grundsärskola: Andelen svarande är betydligt högre än vid höstens mätning. Vårens resultat är bättre och målvärdet uppnås.

Skolklimatindex för gymnasieskola: Betydligt högre resultat än vid kartläggningen som genomfördes hösten 2020. Utfallet kan ha påverkats en lägre svarsfrekvensen för höstterminens enkät. Målvärdet uppnås.

Skolklimatindex för gymnasiesärskola: Målvärdet uppnås ej. Resultatet behöver dock tolkas med försiktighet eftersom svarsfrekvensen är mycket låg, 20 procent.

Närvaro Grundskolan: Utfall i årsredovisningen.

Närvaro Grundsärskolan: Utfall i årsredovisningen.

Närvaro Gymnasieskola: Utfall i årsredovisningen.

Närvaro Gymnasiesärskolan: Utfall i årsredovisningen.

Elevhälsa (index) årskurs 9: Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Elevhälsa (index) årskurs 2 gymnasieskola: Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Trygghetsindex föräldrar förskola	8,5	■	8,7		
Trygghetsindex föräldrar förskoleklass		—	8	Ok	● Uppnås
Skolklimatindex grundskola	72,2	■	73,5		
Skolklimatindex grundsärskola	87	●	86		
Skolklimatindex gymnasieskola	70,8	●	66		
Skolklimatindex gymnasiesärskola	52	■	61		
Närvaro grundskolan		—	92 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Närvaro grundsärskolan		—		Större avvikelse	■ Uppnås ej
Närvaro gymnasieskola		—	89,5 %	Ok	● Uppnås
Närvaro gymnasiesärskola		—		Större avvikelse	■ Uppnås ej
Elevhälsa (index) årskurs 9		—	7,1	Ok	● Uppnås
Elevhälsa (index) årskurs 2 gymnasieskolan		—	7,5	Ok	● Uppnås

1.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

Nämndens verksamheter

Studie- och yrkesvägledning ska ses som en integreras i undervisningen och hela skolans ansvar. Arbetet fortgår utifrån den huvudmannaplan som utbildningsnämnden beslutat om. Ett konkret exempel på den utveckling som sker inom Utbildning Gävle är att Bergby Centralskola under SKR:s Skolriksdag fick möjlighet att presentera sitt arbete med Framtidsval. Bergby har använt tid från elevens val för att införa lektioner i Framtidsval i årskurs 7-9. En studie- och yrkesvägledare och en förstelärare genomför lektionerna, som är uppdelade i tre områden; Utsikt - utbildning, arbetsmarknad, prao och samarbete med arbetslivet; Insikt - självledarskap, normer, värdering och medvetna val; Verktyg - studieteknik, inlärningsstrategier, handlingsplaner i livet och hur man gör när man stöter på hinder. Syftet är att öka elevernas motivation och stärka valkompetensen, responsen från eleverna har varit positiv och effekter märks på elevernas motivation.

Under mars månad inleddes en sektorövergripande aktivitet, med fokus på att skapa ett större helhetsperspektiv gällande några av de stora processer som idag riskerar att hamna i separata stuprör och utan direkt sammanhang i verksamheterna. Lärande för hållbar utveckling (LHU), är en av dessa processer som tillsammans med bland annat elevhälsoarbete, trygghetsarbete och studie- och yrkesvägledning ska kopplas ihop till en tydligare helhet. Ambitionen framåt är att denna helhetssyn ska stötta respektive verksamhet i sitt arbete med några av de stora processerna som verksamheterna ständigt arbetar med. Ett tydligare sammanhang för såväl skolledare och medarbetare som för barn och elever, vilket i slutändan ska bidra till kraftigt

förbättrade resultat.

Praoverksamheten har delar av vårterminen fått ställas in på grund av covid-19 och kommer för år 8 att i stället att genomföras under hösten. Skolorna har i stället för prao anordnat arbetslivsorienterande aktiviteter. I arbetslivsorienterande aktiviteter ingår bland annat att eleverna ska få goda kunskaper i vilka yrken som finns och vad som krävs för dessa; att eleverna ska få möjlighet att bli medvetna om sina egna intressen, drömmar och förmågor samt relatera dessa till ett framtida yrkesliv; visa på sambandet mellan skolans ämnen och arbetslivet för att skapa meningsfullhet och motivation. Studie- och yrkesvägledarna har planerat aktiviteterna tillsammans med skolledare och lärare.

Verksamheten Trossen, en samverkan mellan Gävle kommun, Svenskt Näringsliv och Företagarna Gävle/Gävleborg - där ett företag och en klass kopplas ihop i årskurs 7 och följs åt till årskurs 9. Utifrån rådande omständigheter har utbytet mellan klass och Trossenarbetsplats genomförts digitalt och inte fysiskt. Ett digitalt Trossenmöte har genomförts för alla skolor och arbetsplatser, arbetet för att anskaffa nya arbetsplatser inför hösten har påbörjats.

Elever som deltagit i arbetsplatsförlagt lärande (apl) följer de beslut som fattas på respektive arbetsplats. I några fall har arbetsgivaren skickat tillbaka eleverna till skolan under rådande omständigheter och rektor har fått ansvaret att ordna andra arbetsuppgifter. Särskilt utsatt har det varit på exempelvis vård- och omsorgsprogrammet där elever inte kunnat tas emot på vissa arbetsplatser, eller på restaurang- och livsmedelsprogrammet där företag har drabbats av permitteringar. Skolan har god kommunikation med handledare på arbetsplatser om hur undervisningstiden fullgörs. Lärare och arbetsplatser samverkar på ett bra sätt och genom stor uppfinningsrikedom har olika lösningar tagits fram för att tillgodose arbetsplatsförlagt lärande för eleverna.

I utbildningsnämndens remissyttrande på förslag till näringslivsprogram betonar nämnden vikten av ett ökat samarbete med näringslivet. Aktiviteterna inom Utbildning Gävle som prao, apl, lärlingsplatser och Trossen lyft som goda exempel. Ett aktivt näringsliv som förbereder elever för arbetslivet är viktigt för eleverna men också för näringslivet. Utbildning Gävle ser klara fördelar med en mer övergripande samordning kring företagskontakter inom Gävle kommun och menar att Näringslivsenheten kan fungera som ett stöd för kommunens sektorer och näringslivet genom mer övergripande samordning.

Analys av indikatorerna

Tillit till elevens förmåga, grundskola. Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Tillit till elevens förmåga, gymnasieskola. Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Byte föregående år från IM till nationellt program, andel av nybörjare i huvudmannens skolor. Utfall i årsredovisningen.

Andelen elever som slutfört med examen inom 5 år IM, kommunala skolor. Utfall i årsredovisningen.

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning. Utfall i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Tillit till elevens förmåga, grundskola	—	7,8	Ok	● Uppnås
Tillit till elevens förmåga, gymnasieskola	—	7,7	Ok	● Uppnås
Byte föregående år från IM till nationellt	—	20 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
program, andel av nybörjare i huvudmannens skolor				
Andel elever på IM som slutfört med examen inom 5 år IM, kommunala skolor	—	17,7 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor, andel (%)	—	80,5 %	Ok	● Uppnås

1.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Nämndens verksamheter

Resultatanalys

Utbildning Gävle använder Power BI för att visualisera och analysera betygs- och provresultat, resultaten från Gävlemodellens enkätundersökningar, elevernas närvaro samt skolornas olika förutsättningar. Det gäller såväl grundskola som gymnasium. Ett arbete har påbörjats i syfte att möjliggöra mer omfattande uppföljning av elevernas progression, det vill säga resultatutveckling över tid och för att i ett tidigt skede kunna uppfatta och åtgärda behov hos enskilda elever samt på grupp/klassnivå. För att kunna åstadkomma detta krävs att bedömningar och resultatprognoser för de årskurser där inga betyg ges, förskoleklass till årskurs 5, kan registreras i verksamhetssystemet för att sedan exporteras till Power BI. Det finns nu möjligheter att göra detta. Likaså måste bedömningar och prognoser mellan betygstillfällena för alla årskurser, kunna registreras och sammanställas för analys. Denna möjlighet att registrera är nu implementerad i verksamhetssystemet och arbetet med att konstruera rapporter för analys i Power BI pågår. Detta skall vara klart till höstens inrapportering. Samtidigt utvecklas olika rapporter och underlag för sammanställning och analys i samband med betygsättning. Dessa kommer att användas vid vårterminens resultatuppföljning. Syftet är att ge skolledare och verksamhetschefer förbättrade digitala underlag för att följa och analysera resultat för att kunna sätta in adekvata åtgärder för att kraftigt förbättra resultaten.

Utbildning Gävle, Livsmiljö Gävle samt vuxenutbildningen använder sedan tidigare elevregistersystemet för registrering och uppföljning. I syfte att utveckla och utöka möjligheterna till kvalificerad analys av verksamheterna har sektorerna tillsammans dels anskaffat ett antal API (applikationsprogrammeringsgränssnitt) för integration av data till Power BI, dels slutfört installation av Tieto Analytics (TA), som är en integrerad analysmodul. Gävle kommun är piloter i det senare fallet och under året kommer nya rapportdelar anpassade för de olika skolformerna att utvärderas och tas i bruk vartefter de blir färdiga. Så långt finns analysdelar/rapporter för Gymnasieskola, Grundskola och Förskola. Den senare medger kontroll över och möjlighet att följa upp och analysera förskoleenheternas beläggning/utnyttjandegrad totalt och vid olika perioder under dygnet eller året, ett arbete som tidigare varit tidsödande och krävt att många behövt involveras. Power BI-rapporter och TA-rapporter utgör komplement till varandra och kan visualisera olika data till olika användare och nivåer i styrkedjan.

Digitalisering, processledning samt arbetet med naturvetenskap och teknik

Digital utveckling sker bland annat genom införandet av lärplattformar för skolformerna. Inom gymnasieskolan används Canvas. För förskola, grundskola och särskola pågår en upphandling av lärplattform.

Under hösten 2020 fick förskolorna ett närvaro-/frånvarosystem "Planera förskola". I "Planera förskola" får personalen en överblick över barnens schema. Man kan också se barnets planerade tid och faktiska närvaro samt vem som är planerad att hämta och lämna barnet. Systemet underlättar även vårdnadshavarnas kommunikation med förskolorna. Det innebär också möjligheter till en bättre övergripande planering och resursfördelning på förskolorna. Under pandemin har frånvaron på förskolan ökat kraftigt och under långa tider varit 30 procent eller mer. Förskolorna har nu större möjlighet att följa barnens närvaro och sätta in olika åtgärder för att kompensera den undervisning som barnen riskerar förlora.

Under våren 2021 har tre processledare anställts för att stödja verksamheterna i att utveckla processer och överföra goda exempel mellan verksamheterna. På grund av att pandemin inte tillåter insatser på förskolor och skolor, handlar vårens arbete om att göra nulägesbeskrivningar och samla underlag för de uppdrag som givits.

Uppföljning av konsekvenserna och lärdomar av covid-19 (frånvaro, fjärr-/distansundervisning, måluppfyllelse, mm). I uppdraget ingår även att belysa och utveckla arbetet med att främja närvaro.

Inför nulägesanalysen bedrivs omvärldsspaning, insamling av forskning och material som finns på nationell nivå. Utifrån materialet tas frågor fram för att få en god kvantitativ och kvalitativ nulägesbeskrivning. Metodvalet för att göra nulägesbeskrivningen är enkäter och intervjuer. Enkäter till elever på högstadiet och gymnasiet genomförs under maj månad. Det är främst eleverna på gymnasiet som berörts av fjärrundervisning/distansundervisning samt delvis eleverna på högstadiet. Enkäter/intervjuer av lärare och skolledare under juni månad. Frågeställningarna i enkäten grupperas så för att få svar på likvärdiga frågor ur olika perspektiv.

Stöd och utveckling i arbetet med *utvecklings-EHT* samt med *särskilt stöd och åtgärdsprogram*

Utgångspunkt i tidigare arbetet som gjorts för att skapa likvärdighet och systematik. Samarbete med styrgruppen för elevhälsa. Analys av enkätresultat om utvecklings-EHT samt intervjuer av skolledare och representanter för elevhälsan.

Utveckla lärmiljöer inom- och utomhus i framför allt förskola och särskola (även övriga skolformer)

Utgångspunkt i forskning som bedrivs på högskolan i Gävle både gällande nybyggnation, fysisk och psykosocial miljö. Delaktiga i projektet Hemlingborg samt projekt estetiska lärprocesser inom Sörby rektorsområde.

Ett större projekt inom naturvetenskap och teknik (NT) pågår sedan några år i samarbete med Ljungbergsfonden "*För ökad kvalitet i naturvetenskaps- och teknikundervisningen*". Projektet innefattar både förskola och grundskola och har som målsättning att öka intresset för naturvetenskap och teknik, kompetensutveckla pedagoger och kraftigt förbättra resultaten för eleverna. En ny ansökan är gjord till Ljungbergsfonden för att utveckla undervisningen i förskolan i ett ämnesövergripande perspektiv samt utifrån en förstudie som gjordes i Gävle 2020. Projektet syftar till att få kontinuitet och progression inom ämnesområdet från förskolan, förskoleklass till årskurs 1-3. NTA är ett skolutvecklingsprogram inom naturvetenskap, teknik och matematik med undervisningsmaterial, lärarhandledning och kompetensutveckling. Under pandemin har utbildningarna blivit digitala, vilket ökat flexibiliteten för verksamheterna. Under våren har både introduktionsutbildningar och regelbundna utbildningsdagar genomförts i förskola och grundskola.

Gävle deltar också i Teknikerjakten i samarbete med högskolan i Gävle, Älvkarleby kommun och Ljungbergsfonden. Flera förskolor och skolor har beviljats medel för utveckling av NT-undervisningen. Arbete sker med att utveckla programmering inom förskola och skola, Norrsundets förskola blir pilot och testar ny programmering genom robotar som kan köras utomhus samt material som kombinerar lek och kodning.

Likvärdiga förutsättningar samt lokalplanering

Utbildningsnämndens uppdrag är att alla barn och elever ska utmanas och klara sin utbildning. I syfte att förbättra förutsättningarna för integration, motverka segregation och åstadkomma ökad likvärdighet, samarbetar Utbildning Gävle och Gavlefastigheter (GFAB) kring framtagandet av nya verktyg för att bättre fånga elevströmmar över tid, inom och mellan upptagningsområden och skolenheter. Arbetet omfattar såväl förskolan som grundskolan och gymnasieskolan och då både kommunala och fristående verksamheter. Fokus är främst på grundskolan där det finns fastställda placeringsområden samtidigt som rörligheten hos eleverna likväl är stor i delar av kommunen. Verktöget skall användas för beräkning, visualisering och prognoser utifrån elevers val i förhållande till skolenheternas kapacitet och kommer även ge möjlighet att väga in skolornas historiska resultat och andra kvalitativa förutsättningar för dessa val. Utvecklingen sker i Microsoft Power BI, Gävle kommuns analysverktyg som även kan hantera geografiska data.

Det arbete som redan påbörjats kommer att inlemmas i ett kommunövergripande ”Projekt för Fastighetsstrategin” som startar i början av maj. Utbildning Gävle deltar som en av beställarna samt i styr- och projektgrupp, där framförallt GFAB och Gavlegårdarna deltar i egenskap av utförare. En stor vinst och effekt är ökad transparens och tillgänglighet till data som är gemensam och som ligger till grund för analys, planering och utredning hos ett stort antal intressenter. Bland annat skall uppgifter om befolkning, antal i angivna åldrar eller åldersintervall tillgängliggöras. Arbetet i detta delprojekt sker parallellt med framtagande av ett kompletterande områdes-/summeringsregister till befintliga planeringsområden.

Vägledande principer för lokalresursplanering är att organisation och lokaler skall ge förutsättningar för en likvärdig undervisning med hög kvalitet, samt en effektiv användning av tilldelade resurser. Det finns ett strategiskt arbete som säkerställer lokalresurser, som är till största möjliga nytta för verksamheten, till lägsta möjliga kostnad över tid. Det strategiska arbetet grundar sig i lokalutredningar för olika stadsdelar/områden, samt en utredning för gymnasiet och en för särskolan. Dessa lokalutredningar innehåller fakta, analyser och i vissa fall alternativa lösningar om en lösning är förordad. Lokalresursplanen sammanfattar åtgärdsplanerna från de olika lokalutredningarna och beslutas av utbildningsnämnden årligen. Integration/segregation skall beaktas och genom aktiv lokalplanering och justering av upptagningsområden ska arbetet stödja en bättre integration. Pågående eller nyligen avslutade projekt är bland annat nybyggnation av Almgårdens förskola, ombyggnation av Klintbergsgården, om- och utbyggnad av Nynässkolan samt Strömsbro skola. Projektet Hemlingborg med förskola och grundskola pågår, med planerad start för förskolan i januari 2023 och grundskolan höstterminen 2023. Vasaskolans ombyggnation har överklagats med förseningar av projektet som följd.

Analys av indikatorerna

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde. Utfall i årsredovisningen.

Gymnasieelever med examen inom 3 år, avvikelser från modellberäknat värde. Utfall i årsredovisningen.

Lika, IT-tempen. Indikatorn har inte specificerats eftersom antalet ingående indikatorer är mycket stort och det är svårt att välja ett representativt index. Indikatorn kommer att bytas ut under 2021.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde	—	0 %	Större avvikelse	■ Uppnås ej

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
kommunala skolor				
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, avvikelse från modellberäknat värde	—	4 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Lika, IT-tempen	—			

1.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Nämndens verksamheter

Under mars månad inleddes en sektorövergripande aktivitet, med fokus på att skapa ett större helhetsperspektiv gällande några av de stora processer som idag riskerar att hamna i separata stuprör och utan direkt sammanhang i verksamheterna. Lärande för hållbar utveckling (LHU), är en av dessa processer som tillsammans med bland annat elevhälsoarbete, trygghetsarbete och studie- och yrkesvägledning ska kopplas ihop till en tydligare helhet, ett bredare främjande och förebyggande arbete. LHU i sig innefattar en bredd som fungerar som ett slags paraply och genomsyrar många av de övriga processerna med fokus på bland annat social hållbarhet.

För att få till helheten inrättas en central arbetsgrupp med miljöstrateg, skolledare, studie- och yrkesvägledare, hållbarhetsombud, förstelärare, kurator samt pedagog med fokus på trygghetsfrågor. Deltagarna representerar alla Utbildning Gävles verksamheter. Gruppen ska verka för en gemensam helhetssyn byggd på olika professioners kunskap och erfarenhet, där parallella processer på sektornivå kopplas samman utifrån gemensamma beröringspunkter. Tanken är att föra samman de olika processerna i en digital "LHU-sol", med inspiration från Skolverket.

Ambitionen framåt är att denna helhetssyn ska stötta verksamheterna i sitt arbete med några av de stora processerna som verksamheterna ständigt arbetar med. Ett tydligare sammanhang för såväl skolledare och medarbetare som för barn och elever, vilket i slutändan ska bidra till kraftigt förbättrade resultat.

Utbildning, stöd och processledning till verksamheterna

- Stöd i arbetet med LHU (lärande för hållbar utveckling) för fortsatt utveckling av gymnasieskolornas arbete samt löpande stöd i olika frågor till alla delar av våra verksamheter, introduktion till LHU för nya skolledare. Digitala träffar med hållbarhetsombuden på gymnasieskolan. Hållbarhetssträff under våren på tema Globala målen och handprints.
- Nätverksträff för elevrådsansvariga i grundskolan i samarbete med BIG (Brottsförebyggarna i Gävle), fokus på samverkan med aktörer utanför skolan.
- Medel har beviljats från MSP 2.0 för genomförande av utvecklingsarbete av LHU (se ovan), utveckling av skolträdgårdar, utbyte av riskprodukter med avseende på farliga kemikalier inom förskolan samt utbildning av våra egna kokkar i förskolan.

Samverkan

- Fortsatt samarbete kring Hållbarhetsspåret med syfte att samla olika aktiviteter som verksamheter inom Gävle kommunkoncern erbjuder barn och elever. Lanseringen är uppskjuten på grund av pandemin.
- Deltagande på nationellt chefsnätverk för LHU samt EU-projektet School Chance, för hållbara elevresor till och från skolan.

- I samarbete med Region Gävleborg (där RucX är sammankallande) har Utbildning Gävle deltagit i en regional LHU-kompetensutvecklingsinsats för skolledare i grund- och gymnasieskolan. Första tillfället genomfördes i februari, ytterligare fem processtödstillfällen är inplanerade under året. En regional inspirationsdag har genomförts i april. Utbildning Gävle delar i en förstudie för en ambulerande naturskola i Gävleborg.

Grön Flagg/Skola för hållbar utveckling

- Under perioden har ytterligare en grundskola hissat Grön Flagg.

Analys av indikatorerna

Indikatorernas målvärden utgår från och har en progression mot målen i det miljöstrategiska programmet.

Andelen verksamheter som hissat Grön Flagg eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling. Andelen fortsätter öka och är nu 75 procent. Ytterligare 15 procent av verksamheterna har startat processen. Målvärdet för året beräknas uppnås.

Indikatorerna elever med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling inom grundskola och gymnasieskola mäts genom en enkätundersökning till eleverna. Undersökningen i grundskolan genomfördes för första gången under våren 2020, resultatet är en sammanvägning av årskurs 5 och 9 och når inte målvärdet. Resultatet bör dock tolkas med en viss försiktighet eftersom svarsfrekvensen var låg. Gymnasieskolans mätning genomfördes 2019. Nästa mätning för både grund- och gymnasieskola sker under hösten 2021.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel verksamheter som hissat Grön Flagg eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling	75 %	 80 %		
Andel elever i grundskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling		69 %	Mindre avvikelse	 Uppnås delvis
Andel elever i gymnasieskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling		69 %	Ok	 Uppnås

2 Uppföljning av politiska uppdrag

2.1 Utbildningsnämnden uppdras att intensifiera arbetet med att minska gruppstorlekarna i förskolan. Exempelvis ska andelen årsarbetare per barn öka.

Uppföljning uppdrag

Pedagoger delar in barngruppen i mindre grupper olika tider under en dag, både inomhus och

utomhus. Oftast sker indelningen i mindre grupper mellan kl. 9-12 då all personal är på plats. Ett tydligt syfte finns med grupperna samt kring vad och hur undervisningen genomförs. Beroende på hur indelningen av barngrupper/avdelningar på en förskola ser ut krävs olika sätt att planera och genomföra undervisningen. På en förskola med åldersindelade grupper skapas grupper i gruppen. På en förskola med åldersblandade grupper, möts tvärgrupper på förskolan.

Antalet pedagoger för en barngrupp styrs utifrån barngruppens behov och innehåll i undervisningen. I barngrupper med barn i behov av extra stöd, organiseras undervisningen i än mindre grupper under delar av dagen. Där krävs ofta förstärkning i form av fysisk resurs när det är som flest med barn under en dag för att kunna organisera lärandesituationer för en mindre grupp med barn. Barnen skapar också olika grupper själva till och från under dagen, i den "fria" leken, barnen styr och bildar olika egna grupper. Medarbetarna fördelar sig utifrån behov inomhus och utomhus, för att hela tiden skapa förutsättningar för olika grupperingar av barnen.

Dialog med GFAB sker för att även utveckla utemiljön på förskolegårdarna som då ska ge möjlighet att skapa mindre grupper i samband med utevistelse.

Ett projekt har startat inom Bomhus förskoleområde för att se över möjligheter att öka andelen årsarbetare per barn. Projektet syftar till att genomlys organisationen, analysera och om möjligt genomföra organisatoriska förändringar för högre effektivitet/flexibilitet. Därigenom kan medel frigöras för att öka vuxentätheten inom förskoleområdet. Eventuella lärdomar och utvecklande moment kan sedan föras vidare till andra förskoleområden.

Utbildningsnämnden följer upp indikatorn "Antal inskriva barn/årsarbetare i förskolan (kommunala verksamheter)". Skolverket presenterar inga data på kommunnivå för 2020, därför finns inget utfall på indikatorn. Bedömningen är att resultatet är på ungefär samma nivå som tidigare år, ca 5,3 barn/årsarbetare, vilket är i paritet med riket (5,2 barn/årsarbetare 2020). Andra mått som är viktiga att följa är andelen barn/förskollärare, i Gävle gick det 2019 10 barn/förskollärare, vilket är högre än rikets 11,9 barn/förskollärare (2020) och bland de högsta värdena när vi jämför oss med kommuner i samma storlek. Jämförelsevis hade Huddinge 19,8 och Nacka 16,8 barn/förskollärare (2019).

2.2 Utbildningsnämnden uppdras att påskynda arbetet med att anställa fler kompetenser i alla skolformer och att utveckla organisation och arbetssätt. Fokus ska ligga på att öka elevernas måluppfyllelse och på deras rätt till undervisning av legitimerade lärare och på att förbättra lärares arbetsmiljö. En tydlig plan för genomförande ska tas fram. Finansiering sker via ordinarie budget med tillägg från den statliga " skolmiljarden".

Uppföljning uppdrag

Inom Utbildning Gävles förskolor och skolor är andelen legitimerade lärare högre än (förskola och fritidshem) eller i i paritet med riket. Det finns därmed inga större strukturella problem med brist på legitimerade lärare i dagsläget. För att förebygga och på sikt säkerställa att alla elever ska få sin undervisning av legitimerade lärare, pågår ett arbete med att utveckla organisation och arbetssätt samt att se över vilka kompletterande kompetenser som kan avlasta legitimerade lärare.

Arbetet med yrkesroller och ansvarsfördelning fortsätter i samtliga förskoleområden. Förskolestöd finns anställda i tre förskoleområden med lyckat resultat. Utifrån en enkät som rektorerna tillsammans med sin samverkansgrupp besvarat, kan vi identifiera områden som

rektorerna behöver ha stöd i för att komma vidare. Stöd ges av HR-konsulter tillsammans med fackliga organisationer i ett partsgemensamt arbete. I Bomhus ska detta arbete fördjupas för att analysera schemaläggning, budgetarbete, sjukfrånvaro och faktisk närvaro bland barnen. Syftet är se om verksamheten kan effektiviseras för att därmed ge utrymme för att utöka med olika kompetenser. Modellen kan sedan användas i övriga förskoleområden.

I grund- och gymnasieskolan har en plan utifrån uppdraget tagits fram. I planeringen finns bland annat:

- Rektorerna gör kartläggning av arbetsuppgifter med hjälp av Skolverkets underlag. Kartläggningen ska vara genomförd senast 31 mars.
- Resultatet från kartläggningen analyseras, behovet av nya kompetenser/befattningar identifieras. Kontinuerlig dialog med arbetslag och fackliga ombud förs.
- I tjänsteplaneringen planeras lärares undervisningstid, eventuella nya kompetenser som behöver rekryteras och/eller förtydligande av vissa befintliga stödjande befattningar.
- Sammanställa lärargrupper med legitimationer inom Utbildning Gävle. Syftet är att få en övergripande bild över vilka undervisningsämnen det finns en hög andel legitimerade lärare respektive låg andel inom. För undervisningsämnen med låg andel legitimerade lärare, behöver lösningar implementeras så att en större del av uppdraget kan ligga inom undervisning.

Alla rektorsområden inom grundskola, gymnasieskola och särskola har gjort en kartläggning över vilka arbetsuppgifter som är aktuella för att avlasta lärare. Utifrån verksamheternas behov och förutsättningar hanteras uppdraget på olika sätt. Olika kompetenser finns sedan tidigare anställda på skolorna, exempelvis lärarassistenter, elevassistenter, socialpedagoger, mentorer. Vasaskolan kommer från hösten påbörja ett projekt med heltidsmentorer både för att utveckla mentorsrollen och för att kunna frigöra lärare för undervisning.

2.3 Utbildningsnämnden uppdras att satsa mer på svenska språket i såväl förskolan och grundskolan.

Uppföljning uppdrag

Förutom att vara del av Skolverkets satsning Nyanländas lärande, har ytterligare språkutvecklingsarbete genomförts inom förskolan. Ett arbete med språklådor startade på en mångkulturell förskola utifrån att resultaten i årskurs 3 visade på stora skillnader i läsförmåga och språkförståelse. Detta trots stora satsningar på framför allt läsning under flera år i förskolan och skolan i Sättra. Projektet, som drivits tillsammans med högskolan i Gävle, har givit ett gott resultat inom språk och kommunikation, arbetssättet sprids nu till övriga förskoleområden.

Projektet "Kamerans ABC – barn som producenter" (Valbo förskoleområde) handlar om demokratiutveckling för yngre barn, att öva på sin förmåga att uttrycka sig konstnärligt och kreativt, men också hur barnen kan förstå mediala uttryck och dess förutsättningar. Samarbete mellan Utbildning Gävle och region Gävleborg. Språket utvecklas genom att ge barn möjlighet att sätta ord på sina tankar, reflektera samt lyssna på andra. Det finns tidiga indikationer på effekter i förskoleklass. Projektet utökas till samtliga förskoleområden från hösten 2021.

I Sörby förskoleområde har under våren ett projekt startat med språklig mångfald i estetiska läroprocesser. Barnen ska få möjlighet att möta många estetiska uttryckssätt samt utveckla språk och kommunikation. De konstnärliga uttryckssätten kombineras med digitala verktyg, med bygg- och konstruktionsmaterial, med alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) och språklig mångfald.

Grundskolan och gymnasieskolan deltar i Skolverkets satsning Nyanländas lärande. En åtgärdsplan togs fram efter en nulägesanalys, som gjordes under 2019. Insatser har skett genom utveckling av rutiner och blanketter vid övergångar och överlämningar; genom gemensamma rutiner för individuella studieplaner för nyanlända elever - implementering pågår; förstärkt studie- och yrkesvägledning bland annat genom utbildning av studie- och yrkesvägledare; utveckling av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) bland annat genom

observationer och utbildning av lärledare och skolledare; ett 70-tal lärare har utbildats i bedömningsstödet "Bygga svenska", under vårterminen har implementering av bedömningsstödet påbörjat för grundskola och gymnasieskolans IM-program - ett stödmaterial har också arbetats fram; utbildning av skolledare, ny rutin för svenska som andraspråk samt utveckling av bedömning och betygsättning i ämnet. För en fylligare beskrivning, se under målet "Kraftigt förbättrade resultat".

2.4 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga och vidta åtgärder för att öka närvaron i skolan och tidigt upptäcka elever i riskzonen för problematisk skolfrånvaro. Samverkan ska ske med Socialnämnden och Region Gävleborg

Uppföljning uppdrag

Uppdraget har givits gemensamt till utbildningsnämnden och socialnämnden. Sektorcheferna för Utbildning Gävle och Velfärd Gävle har formulerat ett uppdrag att föreslå en samverkansstruktur mellan sektorerna utifrån behovet av samverkan samt de politiska uppdragen. Verksamhetscheferna för elevhälsan och grundskolan samt kontorschef för förebyggande och kompetens är ansvariga för genomförandet. Uppdraget kommer rapporteras i form av ett konkret förslag till en ny samverkansstruktur mellan sektorerna. Arbetet är fortfarande i ett inledande skede.

För att uppnå effekt i samverkan behöver regionen ingå i de strukturer som skapas. Det ligger i linje med uppdraget. Regionens delaktighet har tidigare i delar varit begränsad. Avsikten är därför att försöka bygga den huvudsakliga samverkansstrukturen på befintliga samverkansformer snarare än att skapa nya. Den samverkansform som är mest lämpad för vidareutveckling är den regionala välfärdsstrukturen. Där finns en operativ välfärdsgrupp som skulle kunna utökas. Den operativa välfärdsgruppen utgörs, som namnet visar, av operativa chefer. Varje representant har uppdrag att fånga upp information från övriga delar i organisationen som inte är representerade. Det är möjligt att en vidareutveckling av den operativa välfärdsgruppen kommer innebära att en strategisk funktion behöver knytas till gruppen.

I verksamheterna fortsätter utvecklingen av det främjande och förebyggande arbetet. Strukturen för utvecklings-EHT har implementerats och 90 procent av rektorsområdena har kommit igång med arbetet. Chefsträffarna under våren har fortsatt haft temat att utveckla det gemensamma elevhälsoarbetet för att främja kraftigt förbättrade resultat.

Under året har frånvaron i verksamheterna fokuserats och följts upp på alla nivåer, frånvaron har ökat under pandemin och att främja närvaro behöver prioriteras ytterligare som ett led i att kraftigt förbättra resultaten.

Inom förskola har ett närvarosystem implementerats, där barnens faktiska närvaro i förskolan kan följas. Detta kommer stödja förskolan att tidigt upptäcka mönster i frånvaron och att kommunicera detta med vårdnadshavarna. Undervisningen i förskolan är en viktig grund för fortsatt lärande i skolan och under pandemin har frånvaron hos barnen varit i snitt 30 procent. Vissa förskoleområden har haft ännu högre frånvaro.

Frånvaron inom grundskolan har varit och är något högre än tidigare under pandemin. Frånvaron följs regelbundet upp på flera nivåer; elev, klass, årskurs, skolenhet och på huvudmannanivå. Frånvaroutredningar ska göras om en elev har upprepade eller längre frånvaro oavsett om det är giltigt eller ogiltigt frånvaro, frånvaron ska då också anmälas till huvudman. Rapporteringen till huvudman sker inte alltid, vilket behöver förbättras.

Inom gymnasieskolan och särskolan har frånvaron också följts upp kontinuerligt och systematiskt fler gånger i veckan på olika nivåer. Verksamhetschef har haft avstämningar med rektorerna och rektorerna har i sin tur haft uppföljning i verksamheten i olika forum med elevhälsopersonal, mentorer och elever. Utredning av frånvaro görs men även här finns ett utvecklingsområde att säkerställa hur rapporteringen sker systematiskt till huvudman. En ny rutin för gymnasiet har tagits fram och börjats användas.

3 Uppföljning av privata utförare

Inom utbildningsnämnden finns externa utförare enbart i form av fritidsklubbar på entreprenad. I april 2021 fanns följande entreprenader:

- Brynjan, 72 elever (Vallback rektorsområde)
- Andersbergs klubb, 28 elever (Solängen rektorsområde)
- FK Treffan/Diamanten, 26 elever (Sätra rektorsområde)

Samtliga fritidsklubbar på entreprenad har ett gällande avtal. Rektor ansvarar enligt skollagen för att följa upp att utbildningen på fritidsklubben håller god kvalitet och genomförs i enlighet med de lagar och regler som gäller för verksamheten. Rektor dokumenterar detta i sitt systematiska kvalitetsarbete i Stratsys.

4 Resultat och investeringar

(mnkr)	Utfall 2021-04- 30	Utfall 2020-04- 30	Budget 2021-04- 30	Budget helår 2021	Prognos helår 2021
Verksamhetens intäkter	122,4	119,6	114,4	343,0	358,0
Personalkostnader	-563,6	-546,5	-561,9	-1 692,7	-1 708,3
Övriga kostnader	-367,4	-365,4	-388,1	-1 148,8	-1 144,2
Avskrivningar/nedskrivningar	-6,5	-7,0	-6,9	-20,2	-20,5
Internränta	-0,3	-0,3	-0,3	-0,9	-0,9
Resultat före kommunbidrag	-815,4	-799,6	-842,8	-2 519,6	-2 515,9
Kommunbidrag	842,0	816,9	842,0	2 519,6	2 525,9
Årets resultat	26,6	17,3	-0,8	0,0	10,0
Investeringar	3,8	6,2	11,2	33,6	24,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultat och prognosanalys

PERIODENS RESULTAT

Utbildningsnämndens resultat efter första tertialet blev +26,6 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på +27,4 mnkr.

Intäkterna avviker mot budget med +7,8 mnkr. Detta avser främst driftsbidragen +4,8 mnkr, där verksamheten fått in pengar för VFU (verksamhetsförlagd utbildning) och högriskskydd som avser 2020 med 1,2 mnkr. Även asyl- och etableringsersättningen avviker positivt de första månaderna med +1,0 mnkr. Det har även inkommit ett nytt riktat statsbidrag, "Skolmiljarden", varav 9,8 mnkr har tilldelats Gävle kommun. Statsbidraget "Bättre språkutveckling" har utökats från 1 mnkr till 3 mnkr. Försäljningen avviker med 2,4 mnkr. Det är gymnasieskolan och gymnasiesärskolan som har de positiva avvikelserna.

Kostnaderna avviker positivt med 19,6 mnkr mot budgeterat.

Personalkostnadernas negativa avvikelse på -1,7 mnkr beror på utbetalning av semesterdagar på grund av nytt avtal, utbetalningarna gjordes i början på året. De ökade personalkostnaderna beror också på den vikariat tillsättning som behövs när medarbetarna tar ut sina återhämtningsdagar. Till och med april har 5287 timmar behövts ersättas, vilket motsvarar ca 1,2 mnkr.

Köp av verksamhet avviker med +5,3 mnkr. Detta beror till del på att en fristående verksamhet stängde vid årsskiftet.

Övrigt material och tjänster avviker med +8,0 mnkr. Detta kan härledas till den pågående pandemin. När verksamheten till del bedrivs på distans minskar inköpen inom främst gymnasiet.

Livsmedel/måltider avviker med +4,1 mnkr. Denna avvikelse har med pandemin att göra, då det beställs färre portioner på grund av färre elever samt att gymnasiet till del bedrivits på distans.

Förskolan

Utfall per april är 3,5 mnkr, avvikelse från budget är 0,4 mnkr. Överskottet beror på större antal barn totalt samt fler yngre barn i verksamheten, vilket ger 2,1 mnkr mer i elevpeng. Även mer intäkt än budgeterat för riktade statsbidrag "Bättre språkutveckling" och "Omsorg på obekvämtid". På kostnadssidan är personalkostnaderna mycket högre än budget, -3,7 mnkr, vilket till största delen förklaras av vikarier för att medarbetarna ska kunna ta ut återhämtningsdagarna. Kostnader för måltider och livsmedel ligger på 0,5 mnkr mindre än budgeterat på grund av hög barnfrånvaro i samband med covid-19.

Grundskolan

Grundskolans totala budgetavvikelse per april är +2,5 mnkr. Elevpeng och strukturbidrag har en budgetavvikelse på drygt -1,0 mkr, där fritidshem står för den större delen. Elevtalen för fritidshem är lägre än budgeterat på alla rektorsområden och under första kvartalet tappade verksamheten totalt ca 0,4 mnkr i månaden.

Intäkterna för riktade statsbidrag har en budgetavvikelse med +1,9 mnkr, där "Skolmiljarden" står för hela beloppet. Skolmiljarden är inte budgeterad och grundskolan får totalt sett för 2021, 5,8 mnkr. Intäkter för kostnadsersättning från staten har en total budgetavvikelse med +1,3 mnkr. Det består till största delen av mer ersättning för etablering och asyl. Men även högriskskydd och VFU som avser 2020.

Grundskolan gick in med en större organisation än budgeterat i första delen av året, vilket visar sig i den budgetavvikelse som är efter fyra månader. Även extra semesterdagar enligt det nya avtalet har betalats ut. Detta tillsammans gjorde att personalkostnaderna i mars hade en budgetavvikelse på -2,2 mnkr. I april har avvikelsen minskat och budgetavvikelsen per april är endast -1,9 mnkr. Kostnader för livsmedel och måltider är i balans på totalen, trots att sammanslagningar av fritidshem har uteblivit och extra tjänsteköp gjorts. Övriga kostnader som läromedel, förbrukning, kurser, representation mm har en större positiv budgetavvikelse. Bara läromedel har en avvikelse med +1,5 mnkr, där större inköp väntas till slutet av sommaren.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan uppvisar ett positivt resultat efter 4 månader, 4,9 mnkr med en budgetavvikelse på +6,1. Statsbidrag redovisar ett överskott på +0,6 mnkr, vilket till största del beror på "Skolmiljarden" som per april uppgår till +0,6 mnkr för gymnasieskolan. Elevpeng redovisar ett överskott på +0,1 mnkr, per april uppgår elevantalet inom gymnasieskolan till 3 429 elever vilket är 6 elever färre än vad som budgeterats som snitt för vårterminen. Januari-mars var det fler elever än budgeterat, men IM har ett elevtapp på 9 elever mellan mars och april. Personalkostnaderna uppgår sammanlagt till +0,1 mnkr för perioden januari-april. Det är IM som har det största överskottet på personal på 0,2 mnkr. Undervisningsmaterial avviker med +0,9 mnkr, det beror i huvudsak på att större delen av undervisningen bedrivits på distans under perioden vilket gjort att man inte behövt köpa in material i samma utsträckning till kurserna. Livsmedel har ett överskott på +0,6 mnkr, då man inte behövt köpa in livsmedel i samma utsträckning till caféerna. Måltider avviker med + 2,8 mnkr per april och beror på att

gymnasieskolorna bedrivit större delen av undervisning på distans under perioden. Antalet elever som beställt och hämtat matlådor uppgår till ca 500-600 elever, normalt sett beställer gymnasieskolorna ca 3 500 portioner per dag. Övrigt material och tjänster avviker med +1,2 mnkr vilket beror på att man inte kunnat genomföra planerade elevresor (0,4 mnkr), avgifter för taxa (0,3 mnkr), kurser/hotell med mera (0,4 mnkr).

Särskolan

Särskolan har ett utfall på 2,2 mnkr, 1,7 mnkr högre än budgeterat. Avvikelsen består av ledning för 0,8 mnkr. Gymnasiesärskolan har avvikelser för 0,6 mnkr på grund av betydligt lägre personalkostnader och måltidskostnader än budgeterat. Grundsärskolan har ett betydligt mindre plus mot budget, +0,3 mnkr, trots att personalkostnaderna går drygt 0,8 mnkr plus mot budgeterat. Detta dras dock ned av lägre elevpeng och tilläggsbelopp med -0,5 mnkr.

Elevhälsan

Resultat per april visar -0,3 mnkr. Avvikelse beror på bland annat personalkostnader -0,3 mnkr och uteblivna intäkter från statsbidraget för personalförstärkning. Bidraget beräknas beslutas och betalas ut innan sommaren.

ÅRSPROGNOS

Årsprognosen är beräknad till +10,0 mnkr. Detta kan härledas till den pågående pandemin. Där främst måltider och förbrukning inte kommit upp i budgeterade belopp. Men även mindre vikariekostnader då frånvaron fortfarande varit något högre än normalt för barn/elever. I det nya löneavtalet gällande lärarnas samverkansråd har det överenskommit att ett engångsbelopp på 2000 kr ska betalas ut i juni till medarbetarna/medlemmarna. Detta kommer kosta Utbildning Gävle ca 5 mnkr. Det beloppet finns med i prognosen. Det finns också en stor osäkerhet kring höstterminen och effekterna av distansundervisningen som av och till bedrivits nu över ett år. Den osäkerheten bygger på elevernas studieresultat. Om det är många elever som inte klarar sina resultat till sommaren kommer det att krävas mer resurser till hösten.

ÅRETS INVESTERINGAR

Investeringsbudget för 2021 är 33,6 mnkr. Utfallet efter första tertialet är 3,8 mnkr. Hela budgeten kommer inte att användas, då flera om-/nybyggnationer dragit ut på tiden. Prognosen för investeringarna är 24,0 mnkr.

4.1 Covid-19

Vilka åtgärder som nu genomförs för att hantera Covid-19 samt dess ekonomiska effekter

Effekterna av extern påverkan pga Covid-19 (minskade intäkter, större behov av försörjningsstöd osv). Med en beskrivning av omvärldsfaktorer för innevarande år och kommande år.

Utbildning Gävle har på grund av pandemin minskade kostnader för måltider och undervisningsmaterial då verksamheten till delar bedrivs på distans under vårterminen. Personalkostnaderna har också minskat på grund av att vikarie inte behövs i samma utsträckning. Det har också uppstått ökade kostnader i form av skyddsmaterial (munskydd, visir, handskar) samt fler matutlämningsställen på gymnasiet.

Det finns dock en osäkerhet kring vilka kostnader som kan uppstå i framtiden.

4.2 Kommunplan 2021

Hur kan nämnd och sektor säkerställa att förmågan till pågående eller planerat effektiviseringsarbete genomförs

Kommer effektiviseringsarbetet att försenas och vad ger det för ekonomiska effekter

De åtgärder för effektiviseringar som ligger på utbildningsnämnden under 2021 kommer inte alla ge den planerade effekt under året. Vissa åtgärder pågår det kommunövergripande översyner kring. Bedömningen är ändå att verksamheten kommer kunna hitta andra åtgärder.

5 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

- Alla verksamheter har ett starkt fokus på kraftigt förbättrade resultat. Förskolan arbetar med olika projekt inom språkutveckling, flera i samarbete med högskola och region. Inom grund- och gymnasieskolan fortsätter skolorna att ha individkoll på alla elever och har det som utgångspunkt för riktade åtgärder.
- Under det gångna läsåret har pandemin påverkat verksamheterna starkt. Större delen av undervisningen i gymnasieskolan och på högstadiet har bedrivits på distans under vårterminen. Framför allt under vårterminen har påverkan på elevernas motivation och behovet av stöd blivit tydligare. Frånvaron bland barn i förskolan har varit ca 30 procent, vilket också kan komma att påverka förutsättningarna för barns lärande. Mycket fokus har fått läggas hos huvudmannen och i verksamheterna på att hantera effekterna av pandemin. Det innebär att en del insatser och utvecklingsarbeten fått skjutas på framtiden. Uppföljning av pandemin effekter på barns och elever lärande har påbörjats.
- Befolkningsutvecklingen i Gävle har bromsat in, vilket också påverkar Utbildning Gävles verksamheter. För att planera elevplatser i förskola och skola följs utvecklingen noggrant tillsammans med GFAB.

6 För verksamheten viktiga nyckeltal

Nyckeltal	2017 Utfall	2018 Utfall	2019 Utfall	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 plan	2023 plan	2024 plan
Antal barn 1-5 år	5 840	5 883	5 974	5 918	5 818	5 811	5 797	5 755
Antal elever 6-15 år	11 758	11 856	12 218	11 904	12 085	12 177	12 275	12 421
Antal elever 16-19* år	4 372	4 433	4 641	3 612*	3 518*	3 586*	3 596*	3 691*
Andel med legitimation i förskolan (%)	55	52	53	i u	53	53	53	53
Andel med legitimation i förskoleklass (%)	82,7	87,6	87,6	i u	86	86,5	87	87,5
Andel med legitimation i fritidshem (%)	77 **	69 **	70 **	i u				
Andel med legitimation i grundskola (%)	72,6	69,8	70,7	i u	73	74,5	76	77,5
Andel med pedagogisk	90,4	93	94,6	i u	96	97	98	99

högskoleexamen i grundskola (%)								
Andel med legitimation i gymnasieskola (%)	83,2	85,5	84,9	i u	85,5	86	86,5	87
Andel med pedagogisk högskoleexamen i gymnasieskola (%)	92,1	99,4	99,4	i u	99,6	99,8	100	100
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	85	85	84	i u	85,3	85,8	86,3	86,8
Barn 1-5 år inskrivna i pedagogisk omsorg, andel (%) av barn 1-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg	5,0	4,9	5,2	i u	4,5	4,0	3,5	3
Barn 6-12 år inskrivna i fritidshem, andel (%)	61	61	61	i u	61	61	61	61
Barn/årsarbetare förskola	5,6	5,3	5,3	i u	5,25	5,20	5,15	5,1
Barn/årsarbetare ped omsorg	4,5	4,6	4,7	i u	4,8	4,8	4,8	4,8
Inskrivna elever per årsarbetare (fritidshem)	19,4	18,6	20,1	i u	20,2	20,2	20,2	20,2
Antal elever per lärare (förskoleklass)	20,5	18,4	20,5	i u	19,5	19	18,5	18,5
Antal elever per lärare (grundskola)	12,7	12,0	12,1	i u	12	12	12	12
Antal elever per lärare (gymnasieskola)	12,6	12,7	12,5	i u	12,1	11,9	11,7	11,5
Antal elever per lärare (grundskola)	4,9	4,4	4,9	i u	4,4	4,2	4	3,9
Antal elever per lärare (gymnasieskola)	4,0	2,7	4,8	i u	4,5	4,3	4,1	3,9

För flertalet nyckeltal finns inga uppgifter för 2020 eftersom Skolverket och Kolada inte redovisar statistik på kommunnivå på grund av ändrade sekretessbestämmelser hos SCB.

Antalet barn och elever baseras på alla elever. Prognoser från SG:s befolkningsprognoser och resultat från avläsningar i elevregistersystemet. *Fr o m 2020 redovisas antal elever 16-18 år i befolkningsstatistiken från SG, därav den stora skillnaden i antalet.

Andel inskrivna i förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem från Kolada (samtliga verksamheter)

Andel med legitimation från Skolverket samt Kolada (kommunala verksamheter).

Legitimationskrav för undervisningen i fritidshem infördes 2019, men det finns ännu ingen redovisning av måttet i stället används **Andel heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen i fritidshem.

Personaltäthet från Skolverkets kommunblad, Siris samt Kolada (kommunala verksamheter).

Prognos 2021 samt plan 2022–2024 inriktas mot främst mot motsvarande resultat för riket, undantag är andelen med legitimation som för förskola och förskoleklass inriktas på att bibehålla en hög nivå.

Andel inskriva i fritidshem är högre än i riket (56 % 2019), prognos 2021 och plan 2022–2024 är att bibehålla den högre graden.